

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความคิดเห็นของกำนันและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
5. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
6. องค์การบริหารส่วนตำบล
7. โครงสร้างกำนันผู้ใหญ่บ้าน
8. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
9. แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
11. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

1. ความหมายของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองของประเทศ โดยมีหลักการสำคัญ คือ เป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยอิสระพอสมควร ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจายอำนาจให้ทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดคือไว้เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งตามแนวคิดของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

ในเรื่องการกระจายอำนาจ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญและคำจำกัดความหรือความหมายไว้แตกต่างกันออกไป ดังนี้

ชนสวร์ เจริญเมือง (2537 : 56) ได้ให้ความหมาย การกระจายอำนาจว่า หมายถึง ระบบการบริหารประเทศที่เปิด โอกาสให้ท้องถิ่นต่าง ๆ มีอำนาจในการจัดการ ดูแลกิจการหลาย ๆ ด้านของตนเอง ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดการกิจการแทบทุกอย่างของท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 1-4) ได้ให้ความหมาย การกระจายอำนาจว่า หมายถึง การที่รัฐมอบอำนาจหน้าที่ในการบริหารหรือกิจการบางอย่างให้องค์กรปกครองหรือสถาบันของรัฐ ไปกระทำหรือดำเนินการ โดยอยู่ในการควบคุมดูแลของรัฐหรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการกระจายอำนาจ หมายถึง การที่ส่วนกลางโอนหรือกระจายอำนาจปกครองบางส่วนไปให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเอง โดยส่วนกลางเพียงแต่คอยควบคุมมิให้ออกนอกเขตที่กฎหมายกำหนด ไว้

อุคร ดันติสุนทร (2541 : 43) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจ คือ การกระจายการตัดสินใจทั้งด้านการบริหารและการเงินจากส่วนกลางสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น การกระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการและองค์กรประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการตัดสินใจ บริหาร และพัฒนาท้องถิ่นของตน

เอนก สิทธิประศาสน์และไพฑูรย์ บุญวัฒน์ (2541 : 29) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจ คือ วิธีการที่รัฐบาลมอบอำนาจการบริหารบางส่วนให้กับองค์กรอื่น นอกจากองค์กรของราชการบริหารส่วนกลาง จัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง โดยมีอิสระตามสมควรและอยู่ในความควบคุมของรัฐบาล แต่ไม่ใช่การบังคับบัญชา โดยมีวิธีการกระจายอำนาจ 2 รูปแบบ ได้แก่

1. การกระจายอำนาจตามอาณาเขตพื้นที่ (Decentralization by Territory)
2. การกระจายอำนาจตามภารกิจหรือหน้าที่ (Decentralization by Function)

เช่น School Districts ในสหรัฐอเมริกาและ Highway and Transportation Committee ในอังกฤษ เป็นต้น วิธีการกระจายอำนาจในระบบราชการไทยเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นตามอาณาเขต อันเป็นการให้ท้องถิ่นดำเนินการสาธารณะในอาณาเขตที่กำหนด ดังนี้

2.1 ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม เป็นลักษณะการรวมอำนาจ (Centralization or Concentration)

2.2 ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัด อำเภอ เป็นลักษณะการแบ่งอำนาจ (Deconcentration)

2.3 ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยาเป็นลักษณะการกระจายอำนาจ (Decentralization)

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจการปกครองเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง และเป็นการพัฒนาระบบการเมืองในระบบประชาธิปไตย โดยมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ เพื่อประชาชนอย่างอิสระในการตัดสินใจบริหารด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการตัดสินใจบริหารและพัฒนาท้องถิ่นของตน

2. หลักการกระจายอำนาจ

หลักการกระจายอำนาจ มีดังนี้ (กรมการปกครอง. 2541 : 1 -3)

1. มีความเป็นนิติบุคคล (Artificial Person) การกระจายอำนาจปกครองนั้นจะต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์กรของรัฐบาลกลาง การมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์กรเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณทรัพย์สินหนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน (Autonomy) ความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจปกครอง เพราะหากองค์กรนั้นไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์กรนี้ก็จะมีความอิสระที่ไม่คิดไปจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการปฏิบัติการกิจของตนเองตลอดจนมีอิสระพอสมควร ในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้แก่ เป็นข้อนำสังเกตว่า อำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีพอควรไม่มากจนเกินไปทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตย (Unity and Sovereignty) ของประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่เป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง หากแต่ควรมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและผู้นำหน้าที่นิติบัญญัติการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่น ไม่เฉพาะการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของคนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองของท้องถิ่นมากกว่านั้นถึงกับสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อให้ได้มีโอกาสเข้าไปมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจทำได้

4. มั่งบประมาณของตนเอง องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รัฐบาลไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงานงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยการให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหารงานงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยการจัดเก็บภาษีและบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้ เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงานการจัดเก็บรายได้การบริหาร และการบริการประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการกระจายอำนาจเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกระจายอำนาจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกำหนดสถานะอำนาจหน้าที่ ในการบริหารและบริการให้กับประชาชนในเขตพื้นที่โดยให้มีองค์กรนิติบุคคลที่มีเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินงานบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอิสระในการปกครองตนเอง

3. ข้อดี และข้อเสียของการกระจายอำนาจ

ข้อดีของการกระจายอำนาจการปกครอง มีดังนี้ ลิขิต ธีรเวคิน (2540 : 208) ได้อธิบายว่า

1. การกระจายอำนาจการปกครองสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้อง เพราะท้องถิ่นทราบความต้องการของประชาชนได้ดี และมีเจ้าหน้าที่เป็นของท้องถิ่นของตนเอง จึงกำหนดการบริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างดี และเหมาะสมกับปัญหาของบ้านเมือง

2. การกระจายอำนาจการปกครองเป็นการตัดภาระและแบ่งเบาจากราชการส่วนกลางได้มาก เพราะท้องถิ่นมีงบประมาณและรายได้ของตนเอง จัดการบริหาร

ท้องถิ่นด้วยตนเอง เป็นการช่วยรัฐบาลกลางมอบอำนาจให้แก่ท้องถิ่นออกกฎหมายและระเบียบ
ขึ้นดำเนินการซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็ว

3. การกระจายอำนาจการปกครองเป็นการฝึกประชาชนให้รับผิดชอบต่อ
ตนเองสร้างความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยให้ดียิ่งขึ้นและ โดยที่หน่วยงานราชการส่วน
ท้องถิ่นไม่ใหญ่โตมากเกินไป และมีความใกล้ชิดกับประชาชนจึงมีส่วนร่วมในกิจการปกครอง
ท้องถิ่นซึ่งเป็นการเข้าถึงระบอบการปกครองของประเทศได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นท้องถิ่นจึงเสมือน
โรงเรียนที่สอนระบอบการปกครองให้แก่ประชาชน

4. การกระจายอำนาจปกครองเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
ของ รัฐบาลกลาง เพราะท้องถิ่นได้แบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางไปมากแล้ว รัฐบาลย่อมมี
โอกาสทุ่มเทช่วยเหลือพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ ถ้าท้องถิ่นสามารถช่วย
ตัวเอง ได้และไม่สร้างปัญหาแก่รัฐบาลกลาง

ข้อเสียของการกระจายอำนาจ มีดังนี้ ตรีภูม มีชัย (2538 : 71-72) ให้อธิบายว่า

1. ทำให้อำนาจของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนกลางน้อยลงซึ่งเป็นอันตราย
ต่อความมั่นคงของรัฐ

2. เกิดการสิ้นเปลือง เพราะเจ้าหน้าที่และทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นจะได้จัดทำบริการสาธารณะในขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
นั้นเท่านั้น ไม่สามารถสับเปลี่ยนหมุนเวียนไปปฏิบัติทั่วประเทศได้

3. ทำให้จัดการทำบริการสาธารณะทั้งหมดในสภาพรวมขาดเอกภาพเพราะ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรมหาชนแต่ละองค์กรต่างก็มีแนวโน้มที่จะแก่งแย่ง
แข่งขันกันจัดทำบริการสาธารณะภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนให้เจริญก้าวหน้าโดยไม่
สนใจว่าจะมีผลเป็นการบั่นทอนความก้าวหน้าและประสิทธิภาพของบริการสาธารณะที่อยู่
ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรมหาชนอื่นหรือไม่

4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ถ้าผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นมือสมัครเล่นขาด
ความรู้หรือประสบการณ์ในการบริหารองค์กรแล้ว อาจทำให้การบริการสาธารณะอันอยู่ใน
ขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหย่อนประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปข้อดีข้อเสียของการกระจายอำนาจ ดังนี้ข้อดี การกระจาย
อำนาจการปกครองสามารถตอบสนองตรงตามความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้อง
เป็นการตัดภาระและแบ่งเบาจากราชการส่วนกลางได้มาก เป็นการฝึกประชาชนให้

รับผิดชอบต่อตนเองและยังเป็นการสร้างความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยกับประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสีย ทำให้อำนาจของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนกลางน้อยลง เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้การจัดทำบริการสาธารณะทั้งหมดในภาพรวมขาดเอกภาพและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ถ้าผู้ที่ได้รับเลือกตั้งขาดความรู้หรือประสบการณ์ในการบริหารองค์กรแล้ว อาจทำให้การบริการสาธารณะอันอยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหย่อนประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

พรชัย เทพปัญญา และคณะ (2537 : 1) ได้ให้ความหมายว่าการปกครองท้องถิ่นคือ อำนาจหน้าที่ที่กำหนดและการบริหารกิจการภายในเขตพื้นที่ที่กำหนดและขนาดของพื้นที่ที่วางนัยอยู่ในประเทศและขนาดเล็กกว่าประเทศและยังได้อธิบายเพิ่มเติมอีกว่าการปกครองท้องถิ่น คือ การบริหารงานทางการเมืองของหน่วยย่อยทางพื้นที่และประชากรของประเทศซึ่งมีขนาดเล็ก

ทวี พันธชาติ (2537 : 108) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองตนเองของชุมชนที่มีองค์กรเกิดขึ้น ทำหน้าที่ในเขตพื้นที่ที่กำหนดมีอำนาจในการบริหารงานมีอำนาจในการวินิจฉัยตัดสินใจและมีสภาพของท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญ

ลิขิต ธีรเวคิน (2540 : 386) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่าเป็น การปกครองโดยวิธีการซึ่งหน่วยการปกครองในท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่ปกครองโดยอิสระและได้รับอำนาจโดยอิสระโดยรับผิดชอบซึ่งตนเองสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง แต่การปกครองท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศมิใช่ว่ากลายเป็นรัฐอธิปไตยไป

ประหยัด หงส์ทองคำ (2526 : 17) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นรูปแบบการบริหาร ที่เกิดจากระบบการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่นเพื่อวัตถุประสงค์ในทันทีจะให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินงานต่างๆ ในการบริหารท้องถิ่นด้วยตนเองเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

แฮริส จี มอนตาโก (Hamis G. Montago, 1984 : 574 ; อ้างใน
 วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2541 : 30) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นการปกครอง
 ซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่น ได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการ
 ปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมมีความรับผิดชอบ ซึ่งปลอดจากการควบคุมการ
 บริหารส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคแต่ทั้งนี้ หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ยังต้องอยู่ภายใต้
 ภายใต้อำนาจสูงสุดของรัฐอยู่ มิได้เป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง
 การปกครองตนเองของชุมชนที่เมืองค์กร มีพื้นที่ในการปกครองมีอำนาจอิสระในการบริหาร
 จัดการ โดยเลือกผู้มาทำหน้าที่บริหารด้วยตนเองเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหา
 ด้วยตนเอง แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้บทบังคับของกฎหมายสูงสุด
 ของประเทศ

2. วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 26) ได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้
 4 ประการคือ

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศ
 จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่จะต้องบริหารให้กับ
 ชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครอง
 ท้องถิ่นนั้นๆ ก็สามารถมีรายได้มีเงินงบประมาณของตนเองที่จะดำเนินการสร้างสรรค์
 ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบา
 เป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน
2. เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงเนื่องจาก
 ประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกันการ
 รรรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวยังไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้าหน่วย
 การปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสามารถตอบสนองความ
 ต้องการนั้นได้
3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพ
 ความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงจำเป็นโดยให้
 อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่น

ทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาล ไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขกำหนดไว้ให้รอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการศึกษาที่ปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น จะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งในด้านการเงิน ควบคุมลดเวลาที่ใช้ในการดำเนิน เป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เพราะการรอรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวอาจไม่ตรงความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า นอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน ได้เป็นอย่างดี

3. องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2526 : 8) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล
2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น จะต้องไม่อยู่ในการบังคับบัญชา (Hierarchy) ของหน่วยงานทางราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy)
3. หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น ต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง (Election) โดยประชาชนในท้องถิ่น เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)
4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น จะต้องมีอำนาจในการเก็บรายได้ (Revenue) โดยการอนุญาตจากรัฐเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

5. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครอง ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง

6. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ควรมีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับเพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้กฎข้อบังคับที่ล่วงล้ำไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

7. หน่วยการปกครองท้องถิ่น เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว และอยู่ใต้การกำกับดูแลของรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐ

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2541 : 35) ได้เสนอว่าการปกครองท้องถิ่น (Local Government) มีองค์ประกอบดังนี้

1. ต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล คือ ต้องมีฐานะเป็นองค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีกฎหมายรับรองการก่อตั้งและการรับรองฐานะอย่างชัดเจนเพื่อองค์กรนั้นจะได้มีสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมาย อันได้แก่ สิทธิที่จะออกกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติงานซึ่งจะใช้บังคับแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น ข้อบัญญัติจังหวัด ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

2. ต้องมีความเป็นอิสระ (Autonomy) จากการควบคุมของรัฐบาลใน ส่วนกลาง องค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอิสระพอสมควรในการบริหารงาน เช่น สามารถกำหนดนโยบาย วิจัยสั่งการ และดำเนินการบริหารงานบุคคลของตนเองได้

3. ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้ง ซึ่ง การเลือกตั้งนี้เป็นหลักการสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังจะเห็นบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 282-290

ดังนั้น องค์ประกอบทั้ง 3 ประการนี้มีความสำคัญเท่าเทียมกันจะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้เพราะเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการปกครองท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นมี 2 แบบคือ ตามความหมายของการปกครองท้องถิ่นหรือค่านุศาสตร์ที่ดำเนินงานอยู่ในองค์กรปกครองท้องถิ่นนั้น แต่องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล ต้องมีความเป็นอิสระ ในการบริหารงานภายใต้กฎหมาย โดยประชาชนในแต่ละท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ

ปกครองตนเอง มีการเลือกตั้ง ซึ่งการเลือกตั้งนี้เป็นหลักการสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่มีอยู่ในปัจจุบันได้มีวิวัฒนาการปรับปรุงแก้ไข เรื่อยมา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในแต่ละยุคสมัยตามลำดับ โดยจัดให้มีสภาจังหวัดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2476 ตามความในพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ฐานะของสภาจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ มีลักษณะเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือแนะนำแก่คณะกรรมการจังหวัด โดยยังมีได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลแตกต่างหากจากราชการบริหารส่วนภูมิภาค

ต่อมาในปี พ.ศ. 2481 ได้มีการตราพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ. 2481 ขึ้น โดยมีความประสงค์ที่จะแยกกฎหมายเกี่ยวกับสภาจังหวัดไว้โดยเฉพาะ แต่สภาจังหวัดยังทำหน้าที่เป็นสภาที่ปรึกษาของคณะกรรมการจังหวัดเช่นเดิม จนกระทั่งได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2495 ซึ่งกำหนดให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบบริหารราชการในจังหวัดของ กระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ให้อำนาจของคณะกรรมการจังหวัดเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดสภาจังหวัดจึงมีฐานะเป็นสภาที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัดต่อมาได้เกิดแนวความคิดที่จะปรับปรุงบทบาทของสภาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองขึ้น ส่งผลให้เกิด “ องค์การบริหารส่วนจังหวัด “ ขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 ซึ่งกำหนดให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคลแยกจากจังหวัดซึ่งเป็นราชการส่วนภูมิภาคและประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 28 กันยายน 2515 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีฐานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งจนกระทั่งปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 เพื่อปรับปรุง บทบาท อำนาจหน้าที่และโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

เนื่องจากได้รับผลกระทบจากพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ทำให้เกิดองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นแทบทุกพื้นที่ในประเทศไทย ซึ่งทำให้รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลดลงอย่างมาก เพราะมีพื้นที่ที่ซ้ำซ้อนกับองค์การบริหารส่วนตำบล เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเหลือเพียงเขตสภาพัฒนาการและมีแนวโน้มจำนวนลดลงเรื่อยๆ ตามการเพิ่มขึ้นขององค์การบริหารส่วนตำบล ภาษีส่วนใหญ่จึงตกเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างอำนาจหน้าที่และรายได้ของคนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539 : 40)

ดังนั้น จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ.ศ. 2540 เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2540 โดยเนื้อหาสาระที่เปลี่ยนแปลงไปหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีพื้นที่ครอบคลุมทั้งจังหวัด ดังนั้นพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงซ้ำซ้อนกับพื้นที่ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลและสุขาภิบาล (ในขณะนั้น) รวมถึงเมืองพัทยาในกรณีของจังหวัดชลบุรีด้วย ฉะนั้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา การปกครองท้องถิ่นของไทยจึงพัฒนาเป็นท้องถิ่นแบบ 2 ชั้น (Two-Tier system) ยกเว้นกรุงเทพมหานคร แผนภูมิที่ 1 (สถาบันพระปกเกล้า. 2547 : 15)

กรุงเทพมหานคร	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	←	ท้องถิ่นระดับบน (Upper tier)
	เทศบาล / อบต. / เมืองพัทยา		←

แผนภูมิที่ 1 การจัดชั้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2540

ที่มา : สถาบันพระปกเกล้า. 2547 : 15

ในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 โดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 เพื่อปรับปรุงกฎหมายในส่วนที่ว่าด้วยสภาพัฒนาการบริหารส่วนจังหวัด นายกและรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด การยุบสภาพัฒนาการบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้ง อำนาจ หน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2540 จึงได้กำหนดให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์กรปกครองท้องถิ่น ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิ

เลือกตั้งมาลงคะแนน เห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 จึงได้กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลงเมื่อราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดลงคะแนนเสียงให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งนอกจากนั้นแล้วยังกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้น คือ ให้มีหน้าที่ในการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 มาตรา 289 วรรคหนึ่งที่บัญญัติว่า องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษา ศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2546 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 ซึ่งมีสาระสำคัญคือ การกำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั้งจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและนับได้ว่าเป็นมิติใหม่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและการปกครองท้องถิ่นของไทย(โกวิทย์ พวงงาม. 2548 : 45)

1. โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฝ่ายนิติบัญญัติ) และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฝ่ายบริหาร) ร่วมกันทำกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และตามกำหนดของกฎหมายโดยมีรายละเอียด ดังนี้ (โกวิทย์ พวงงาม. 2548 : 65-75)

1.1 สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจ หน้าที่ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1.1 อำนาจหน้าที่ในการเสนอและพิจารณาร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

1.1.2 อำนาจหน้าที่ในการควบคุมฝ่ายบริหาร โดยการเสนอญัตติหรือ

การตั้งกระทั้ตามนายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัดหรือรองนายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัดใน
เรื่องท่เก้ยวกับงานในหน้าท่

สมาชิภสภองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัดมาจกการเลือกตั้ง โดยตรงของ
ประชาชนในจ้งหวัด ตามภคภพมาว่าค้วยการเลือกตั้งสมาชิภสภาท้องถันและผู้บรหิรท้อถัน
ผู้มีสิทธิสมครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิภสภองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด นอกจากจะต้องมี
ภคสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามภคภพมาว่าค้วยการเลือกตั้งสมาชิภสภาท้องถันหรือ
ผู้บรหิรท้อถันแล้ว จะต้องไม่เป็นผู้ท่พ้นจกตำแหน่งสมาชิภสภาท้องถัน คณะผู้บรหิร
ท้อถันหรือผู้บรหิรท้อถัน รองผู้บรหิรท้อถัน เลขานุการหรือท่ปริภษาผู้บรหิรท้อถัน
เพราะเหตุมีส่วน ได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือภคภพการท่กระทำกับองค้กร
ปกครองส่วนท้อถันย้ง ไมถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง สำหรับจ้งหวัดสมาชิภสภองค้การบรหิร
ส่วนจ้งหวัดของแต่ละจ้งหวัด ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับประชากร ในจ้งหวัดนั้นๆ โดยถ้อเกณฑ์ตาม
จ้งหวัดของราชภคในจ้งหวัดแต่ละจ้งหวัดตามหลักฐานการทะเบียนท่ประกาศในปีสุดท้ายก่อน
ปีท่การเลือกตั้ง ดังนี้

1. จ้งหวัดใดมีประชากรไม่เกิน 500,000 คน มีสมาชิภสภองค้การบรหิร
ส่วนจ้งหวัด ได้ 24 คน
2. จ้งหวัดใดมีประชากรเกิน 500,000 คน แต่ไม่เกิน 1,000,000 คน มี
สมาชิภสภองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด ได้ 30 คน
3. จ้งหวัดใดมีประชากรเกิน 1,000,000 คน แต่ไม่เกิน 1,500,000 คน มี
สมาชิภสภองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด ได้ 36 คน
4. จ้งหวัดใดมีประชากรเกิน 1,500,000 คน แต่ไม่เกิน 2,000,000 คนมี
สมาชิภสภองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด ได้ 42 คน
5. จ้งหวัดใดมีประชากรเกิน 2,000,000 คน ขึ้นไป มีสมาชิภสภองค้การ
บรหิรส่วนจ้งหวัด ได้ 48 คน

อำเภอหนึ่งมีสมาชิภองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัดได้หนึ่งคน แต่ถ้รวมจ้งหวัด
สมาชิภสภองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัดจกแต่ละอำเภอแล้วไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ให้เอาจ้งหวัด
สมาชิภสภองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด ซึ่งองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัดจะมีได้ไปหารจ้งหวัด
ประชากรท้งจ้งหวัด ผลท่ได้ให้ถ้อเป็นเกณฑ์สำหรับคำนวณหาสมาชิภองค้การบรหิรส่วน
จ้งหวัดเพิ่มขึ้น โดยอำเภอใดมีประชากรมากที่สุดให้อำเภอนั้นมีสมาชิภสภองค้การบรหิร
ส่วนจ้งหวัดเพิ่มขึ้นหนึ่งคนแล้วเอาผลท่ได้ค้งกล่าวท่ก้อออกจกจ้งหวัดประชากรของอำเภอนั้น

เหลือเท่าใด ให้ถือเป็นจำนวนประชากรของอำเภอนั้นในการพิจารณาเพิ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ยังขาดอยู่และทำเช่นนี้ต่อไปจนได้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดครบจำนวนอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีกำหนดคราวละ 4 ปี นับตั้งแต่วันที่เลือกตั้งและ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนับตั้งแต่วันที่เลือกตั้ง

การจัด โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนึ่งคนและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสองคน ส่วนเลขานุการของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลือกมาจากข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมติที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นอกจากนี้แล้วยังมีคณะกรรมการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อปฏิบัติงานตามที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มอบหมายอีก 2 คณะ ได้แก่

คณะกรรมการสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่นมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คนแต่ไม่เกิน 7 คน

คณะกรรมการวิสามัญ ประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 7 คน การแต่งตั้งบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นคณะกรรมการวิสามัญทั้งคณะจะกระทำไม่ได้

1.2 นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด

นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด มาจากการเลือกตั้ง โดยตรงเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ กรณีดำรงตำแหน่งไม่ครบ 4 ปี ให้นับเป็นหนึ่งวาระและเมื่อ ได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีก เมื่อพ้นระยะเวลาซึ่งนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งมีอำนาจหน้าที่ ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด อาจแต่งตั้งรองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามที่นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมายได้ตามเกณฑ์ ดังนี้

1.2.1 สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดใด มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 48 คน ให้แต่งตั้งรองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ไม่เกิน 4 คน

1.2.2 สภากงศ์การบริหารส่วนจังหวัดใด มีสมาชิกสภากงศ์การบริหารส่วนจังหวัด 36 คนและ 42 คน ให้แต่งตั้งรองนายกงศ์การบริหารส่วนจังหวัดได้ไม่เกิน 3 คน

1.2.3 สภากงศ์การบริหารส่วนจังหวัดใด มีสมาชิกสภากงศ์การบริหารส่วนจังหวัด 24 คนและ 30 คน ให้แต่งตั้งรองนายกงศ์การบริหารส่วนจังหวัดได้ไม่เกิน 2 คน

นายกงศ์การบริหารส่วนจังหวัด อาจแต่งตั้งเลขานุการนายกงศ์การบริหารส่วนจังหวัดและที่ปรึกษานายกงศ์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกสภากงศ์การบริหารส่วนจังหวัดได้รวมกันไม่เกิน 5 คน

1.3 คุณสมบัติของนายกงศ์การบริหารส่วนจังหวัด

บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกงศ์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ดังนี้

1.3.1 มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

1.3.2 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกรัฐสภา

1.3.3 ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นเพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

1.4 อำนาจหน้าที่ของนายกงศ์การบริหารส่วนจังหวัด มีดังนี้

1.4.1 กำหนดนโยบาย โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติและนโยบาย

1.4.2 ตั้ง อนุญาต อนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

1.4.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกงศ์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกงศ์การบริหารส่วนจังหวัดและที่ปรึกษานายกงศ์การบริหารส่วนจังหวัด

1.4.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.4.5 รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

1.4.6 ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกฎหมายอื่น

1.5 นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- 1.5.1 ถึงคราวออกตามวาระ
- 1.5.2 ตาย
- 1.5.3 ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
- 1.5.4 ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 35 /1
- 1.5.5 กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 45 / 1 หรือ 2
- 1.5.6 รัฐมนตรีสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 44 /3 (3) มาตรา 45 วรรคห้า หรือมาตรา 79
- 1.5.7 ถูกจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- 1.5.8 ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเห็นว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น

เมื่อมีข้อสงสัยว่าความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลงให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดถือเป็นที่สุด

ในระหว่างที่ไม่มีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่จำเป็น ได้ชั่วคราว จนถึงวันประกาศผลเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามกฎหมายและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ให้มีปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนึ่งคนเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด รองจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามนโยบายและมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมายการจัดโครงสร้างบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ประกอบกับประกาศคณะกรรมการกลางข้าราชการ

องค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการแบ่งส่วนราชการวิธีการบริหารและกิจการอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนี้

1. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหัวหน้าสำนักปลัดเป็นผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดในองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยเฉพาะรวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของกองราชการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามนโยบายแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2. กองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีผู้อำนวยการกองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การประชุมคณะกรรมการต่างๆ ของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำระเบียบวาระการประชุม การติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือคณะกรรมการต่างๆ ของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด งานเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมายข้อบังคับการประชุม กระทู้ถาม งานประวัติ สิทธิและสวัสดิการต่างๆ ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3. กองแผนและงานงบประมาณ มีผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณเป็นผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานวิเคราะห์นโยบายและงานการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การประสานแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด งานคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดงานคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด งานจัดทำงบประมาณรายจ่าย งานติดตามและประเมินผลแผนงานและ โครงการ งานจัดระบบข้อมูลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

4. กองคลัง มีผู้อำนวยการกองคลังเป็นผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรับ การจ่าย การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงินและเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกา ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จ บำนาญ จัดทำฐานะทางการเงินงานการจัดทำบัญชี งานทะเบียนคุมเงินรายได้และรายจ่าย ควบคุมการเบิกจ่ายเงิน

5. กองช่าง มีผู้อำนวยการกองช่างเป็นผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจ การออกแบบ การจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรม การจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ การออกแบบแปลนการก่อสร้าง การตรวจสอบการก่อสร้าง งานควบคุมอาคารตามระเบียบกฎหมาย งานวางแผนการปฏิบัติการก่อสร้างและซ่อมบำรุง การควบคุมการ

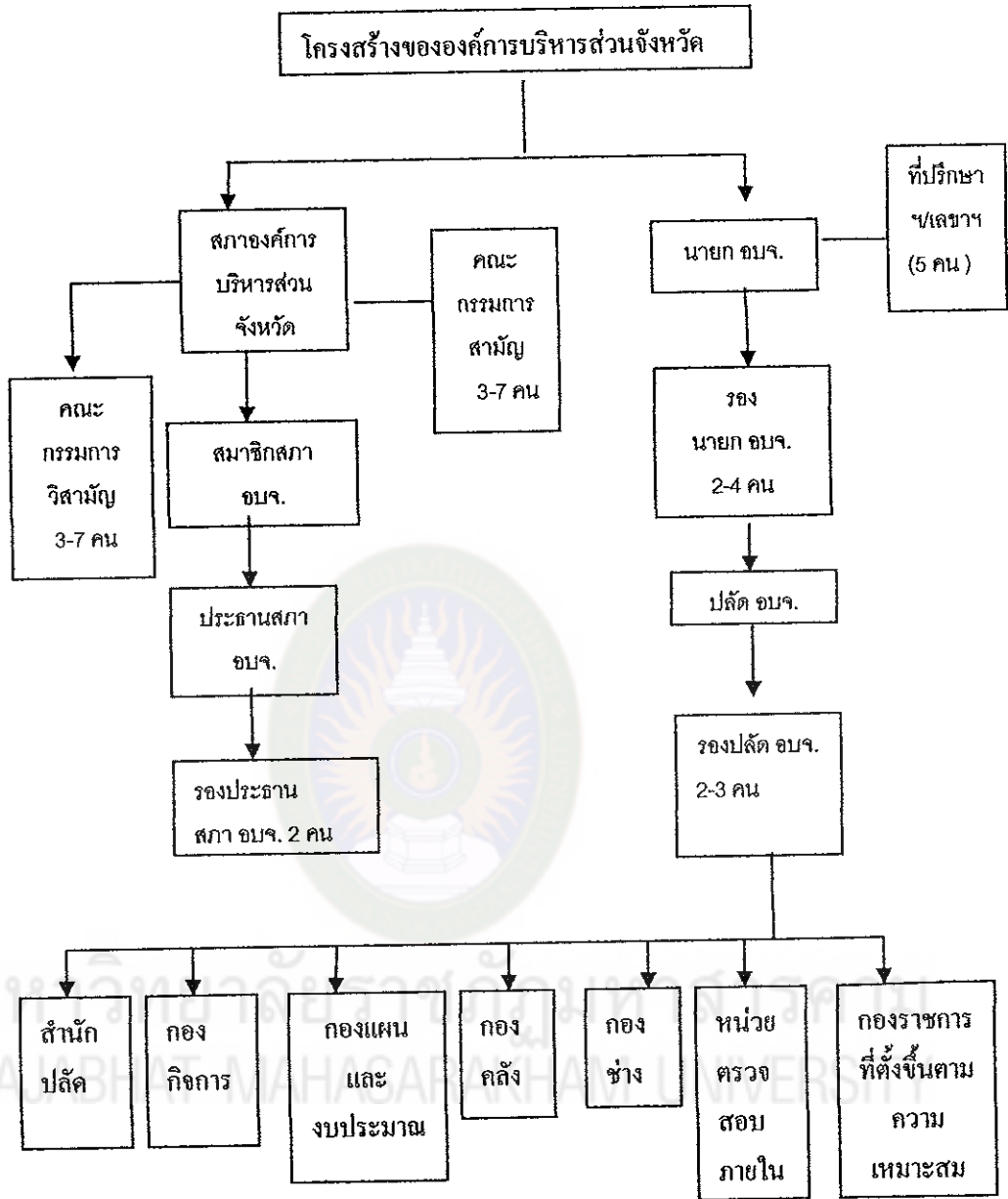
ก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานแผนงานด้านวิศวกรรมเครื่องกล

6. หน่วยตรวจสอบภายใน เป็นหน่วยราชการที่มีฐานะต่ำกว่ากอง เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีเอกสารการเบิกจ่าย เอกสารการรับเงินทุกประเภท ตรวจสอบการเก็บรักษาหลักฐานการบัญชี งานตรวจสอบพัสดุและเก็บรักษา งานตรวจสอบทรัพย์สินและการหาประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

7. กองราชการที่ตั้งขึ้นตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด
 คั้งแผนภูมิที่ 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภูมิที่ 2 แสดงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ที่มา : พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 และประกาศคณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด (2544 : 17)

2. รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา 73 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 อาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

- 2.1 ภาษีอากรตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้
- 2.2 ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ ค่าใบอนุญาต ตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้
- 2.3 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 2.4 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 2.5 รายได้จากการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 2.6 พันธบัตรหรือเงินกู้ตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้
- 2.7 เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การบริหารหรือนิติบุคคลต่าง ๆ ซึ่ง

ได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

- 2.8 เงินอุดหนุนหรือรายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- 2.9 เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- 2.10 รายได้ที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด อาจแบ่งตามแหล่งที่มาได้ 3 ประเภท คือ

1. รายได้ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเอง ได้แก่ รายได้หมวดภาษีอากร หมวดค่าธรรมเนียมค่าปรับและใบอนุญาต หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด หมวดรายได้จากทรัพย์สิน หมวดรายได้จากทุน

2. รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ หมวดภาษี จัดสรร

3. รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ หมวดเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอุดหนุนจากรัฐบาลที่มีวัตถุประสงค์โดยเฉพาะ

3. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด อาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้ (มาตรา 74)

- 3.1 เงินเดือน
- 3.2 ค่าจ้าง
- 3.3 ค่าตอบแทนอื่นๆ
- 3.4 ค่าใช้สอย
- 3.5 ค่าวัสดุ

3.6 ค่าครุภัณฑ์

3.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินอื่นๆ

3.8 เงินอุดหนุน

3.9 รายจ่ายอื่นใดตามที่มิใช่ข้อผูกพันหรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

4. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตามหลักการของการจัดการปกครองท้องถิ่นเหตุผลประการหนึ่งก็เพื่อให้องค์กรปกครองท้องถิ่น ได้ดำเนินการจัดทำกิจกรรมด้วยตนเอง ทั้งนี้ ก็เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล และยังเป็น การปฏิบัติงานที่ตรงกับสภาพของปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างดี องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ในด้านการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ทั้งจังหวัดและยังมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ๆ อีก สำหรับ อำนาจ หน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 45 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 17 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ ดังนี้

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 45 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. ตราข้อบัญญัติโดย ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
2. จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
3. สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
4. ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่น อื่น
5. แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่น
6. อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภาพตำบล

7. คู่มือครอง คูแกล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

8. จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น ที่อยู่ในเขต องค์การบริหารส่วนจังหวัดและกิจการนั้น เป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกัน ดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

9. จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

บรรดาอำนาจหน้าที่ใด ซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคอาจมอบ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องเป็นไป เพื่อ ประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีและให้ คำเนิ่งถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อ จัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานและ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้นและ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

กฎกระทรวง (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วน จังหวัด พ.ศ. 2540 ลงวันที่ 15 กันยายน 2541 ซึ่งกำหนดว่า ให้กิจการดังต่อไปนี้ เป็นกิจการ ที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นสมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมดำเนินการหรือให้องค์การ บริหารส่วนจังหวัดจัดทำ

1. จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคและการเกษตร
2. กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
3. บำบัดน้ำเสีย
4. บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. วางผังเมือง
6. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ซึ่งอย่างน้อยต้องเป็นทางหลวงชนบทตาม

กฎหมายว่าด้วยทางหลวง

7. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำ
8. จัดให้มีท่าเทียบเรือ ท่าข้าม ที่จอดรถและตลาด
9. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

13. การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
14. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
15. การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุนและการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ
16. การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อื่น
17. การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
18. การส่งเสริมการศึกษา จารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
19. การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุม โรคติดต่อ
20. การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
- 21.ขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร
22. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
23. การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อย
24. จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตและกิจการนั้นสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
25. สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
26. การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
27. การส่งเสริมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส
28. จัดทำกิจการใดตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด
29. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ประกาศ กำหนด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่ปฏิบัติหน้าที่ครอบคลุมทั้งจังหวัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีสภาพทั่วไปและสภาพอื่น ๆ ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของจังหวัดมหาสารคาม

ขนาดที่ตั้งและพื้นที่

จังหวัดมหาสารคามตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ระหว่างเส้น รุ้งที่ 15 องศา 25 ลิปดา และ 16 องศา 40 ลิปดาเหนือ เส้นแวงที่ 102 องศา 50 ลิปดา และ 103 องศา 30 ลิปดา ตะวันออก มีพื้นที่ 5,228.843 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,307,302 ไร่ ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ 470 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดมหาสารคามเป็นพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด พื้นที่โดยทั่วไปมีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 130-230 เมตร ด้านทิศตะวันตกทิศเหนือเป็นที่สูงในเขตอำเภอโกสุมพิสัย อำเภอเชียงยืน และอำเภอกันทรวิชัย ครอบคลุมพื้นที่ประมาณครึ่งหนึ่งของพื้นที่จังหวัด และค่อยๆ ลาดเทมาทางทิศตะวันออกและทิศใต้ มีลำน้ำสำคัญหลายสาย ไหลผ่าน สภาพพื้นที่สามารถแบ่งออกได้ 3 ลักษณะ คือ

1. พื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มริมน้ำ เช่น ที่ราบลุ่มริมแม่น้ำแม่ชีในบริเวณอำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอโกสุมพิสัย และทางตอนใต้ของจังหวัดแถบชายทุ่งกุลาร้องไห้
2. พื้นที่ค่อนข้างราบเรียบสลับกับลูกคลื่นลอนลาด พบทางบริเวณตอนเหนือของอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย เป็นแนวยาวไปทางตะวันออกถึงอำเภอเมืองมหาสารคาม
3. พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด สลับกับพื้นที่ลูกคลื่นลอนชัน พบทางตอนเหนือและตะวันตกของจังหวัด บริเวณนี้มีเนื้อที่ประมาณครึ่งหนึ่งของเนื้อที่ของจังหวัด

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดมหาสารคามมีลักษณะอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน (Tropical Monsoon climate) ในช่วงฤดูร้อนจะมีอากาศร้อนอบอ้าว ในช่วงมรสุมฤดูร้อนจะได้รับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งทำให้เกิดฝนตก สำหรับปริมาณน้ำฝนที่พื้นที่บริเวณจังหวัดได้รับนั้น ส่วนมากจะเกิดจากผลกระทบของพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านประเทศเวียดนามและเข้าสู่ประเทศไทย ซึ่งสามารถแบ่งออก 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์

เขตการปกครอง

1. จังหวัดมหาสารคามมีพื้นที่ประมาณ 5,228.843 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 133 ตำบล (องค์การบริหารส่วนตำบล 132 แห่ง) 1,944 หมู่บ้าน โดยมีอำเภอดังนี้ อำเภอเมือง อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอนาหว้า อำเภอวาปีปทุม อำเภอนบพิตำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอกันทรวิชัย อำเภอนาเชือก อำเภอเชียงยืน อำเภอนาคู อำเภอแกลง อำเภอยางสีสุราช อำเภอกุฉินชัย และ อำเภอชื่นชม

2. มีเทศบาลทั้งหมด 11 แห่ง แบ่งเป็นเทศบาลเมือง จำนวน 1 แห่ง คือ เทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่เหลืออีก 10 แห่ง เป็นเทศบาลตำบล โดยอำเภอของสิสุราช อำเภอกุฉินชัย และอำเภอชื่นชม ไม่มีเทศบาลตั้งอยู่

ตารางที่ 1 จำนวนตำบล หมู่บ้านและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรายอำเภอ

ลำดับ ที่	อำเภอ	ห่าง จาก จังหวัด	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวน ตำบล	จำนวน หมู่ บ้าน	จำนวน อบต.	จำนวน เทศบาล เมือง	จำนวน เทศบาล ตำบล	จำนวน อบจ.
1	เมือง	-	556.697	14	145	13	1	1	1
2	โกสุม พิสัย	28	827.867	17	233	17	-	1	-
3	วาปีปทุม	40	605.744	15	241	15	-	1	-
4	บรบือ	26	681.622	15	209	15	-	1	-
5	พยัคฆภูมิ พิสัย	82	342.79	14	227	14	-	1	-
6	กันทรวิชัย	18	372.221	10	183	10	-	1	-
7	นาเชือก	58	528.798	10	145	10	-	1	-
8	เซียงยี่น	55	277.681	8	116	8	-	1	-
9	นาคูน	64	248.449	9	94	9	-	1	-
10	แกดำ	28	149.521	5	88	5	-	1	-
11	ยางสีสุ ราช	38	242.507	7	91	7	-	-	-
12	กุฉีรัง	37	264	5	85	5	-	-	-
13	กันทร	75	128	4	47	4	-	-	-
	รวมทั้งสิ้น	-	5,228.84	133	1,944	132	1	10	1

ที่มา : ปกครองจังหวัดมหาสารคาม (2550 : 10)

2. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

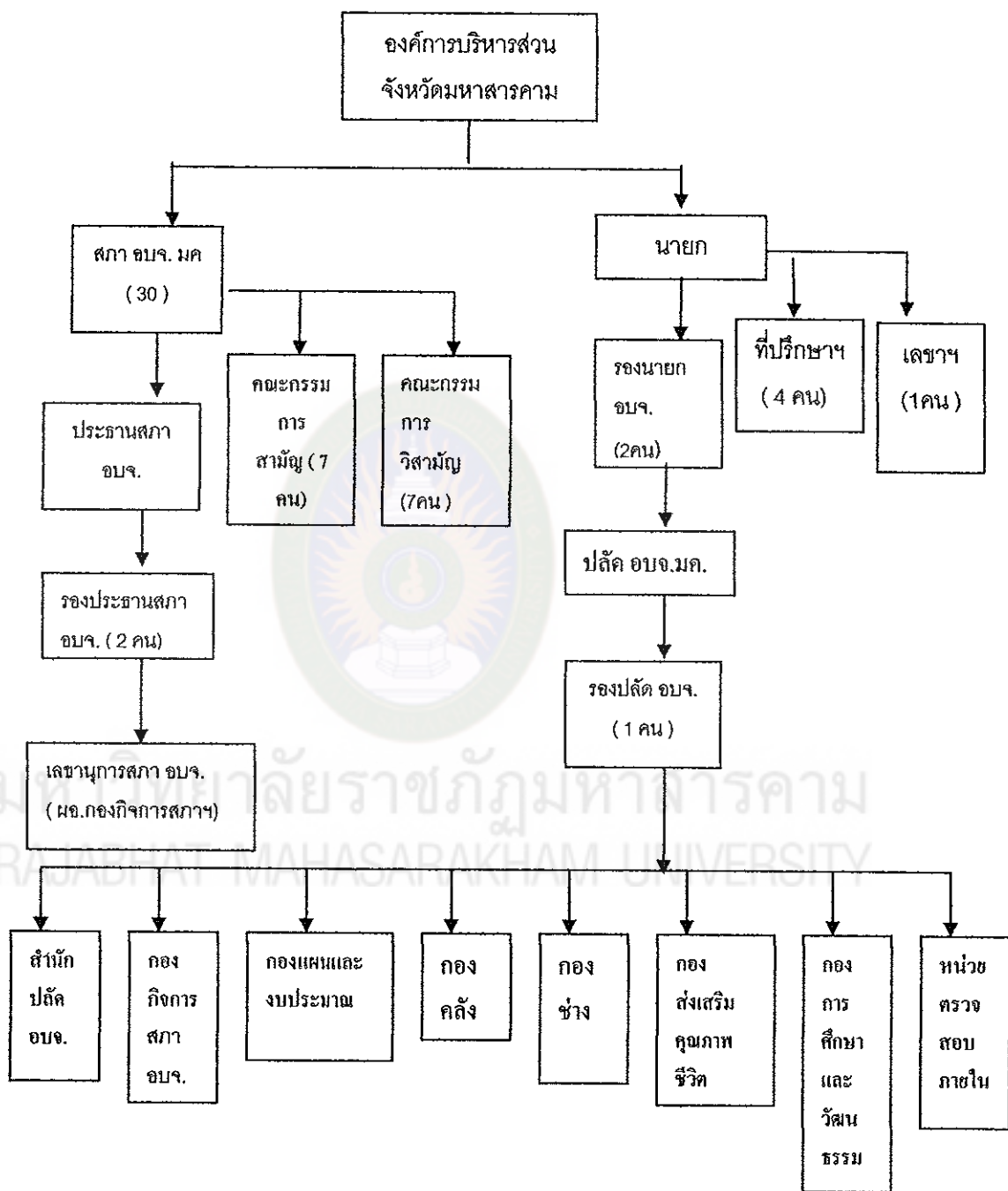
2.1 สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วย ประธานสภา 1 คน และรองสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 30 คน มีผู้อำนวยการกองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและมีคณะกรรมการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อปฏิบัติงานตามมติที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมายอีก 2 คณะ ได้แก่

คณะกรรมการสามัญ ประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 7 คน

คณะกรรมการวิสามัญ ประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือนุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 7 คน

2.2 การจัดโครงสร้างและกรอบอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อรองรับภารกิจอำนาจหน้าที่ตามกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด กฎหมายว่าด้วยกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายอื่นที่กำหนดอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด อาศัยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และประกาศคณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้าง การแบ่งส่วนราชการ วิธีการบริหารและการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกิจการอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในองค์การบริหารส่วนจังหวัดลงวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 ประกอบกับประกาศคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดมหาสารคาม เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามจึงได้ประกาศกำหนดกองราชการหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งถือว่าเป็นส่วนราชการที่มีความจำเป็นในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

แผนภูมิที่ 3 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม (2550 : 25)

สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วยฝ่ายต่าง ๆ 3 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารงานบุคคล มีหน้าที่รับผิดชอบ งานเลขานุการคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ก.จ.จ.) งานการเจ้าหน้าที่ งานสวัสดิการข้าราชการ และลูกจ้างงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย
2. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่รับผิดชอบ งานธุรการ งานสารบรรณ จัดทำคำสั่งประกาศ งานเลขานุการผู้บริหาร งานรัฐพิธีและวิธีการของหน่วยงาน งานเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย งานประสานงานหน่วยงานอื่นๆ งานที่ไม่มีได้อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการใด งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย
3. ฝ่ายนิติการและการพาณิชย์ มีหน้าที่รับผิดชอบ งานค้ำนนิติการ งานเกี่ยวกับการตรวจตราข้อบัญญัติทั่วไป งานเกี่ยวกับกิจการพาณิชย์ งานจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน งานเกี่ยวกับการดำเนินการทางนิติกรรม งานเกี่ยวกับการรับเรื่องราวร้องทุกข์ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

กองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 3 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายการประชุม มีหน้าที่รับผิดชอบ งานเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด งานสิทธิสวัสดิการของสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด งานเลขานุการประธาน / รองประธาน งานเกี่ยวกับการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด งานจัดทำระเบียบวาระการประชุมกรรมการ งานเกี่ยวกับการประชุมกรรมการคณะต่างๆ งานอื่นๆที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย
2. ฝ่ายกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบ งานเกี่ยวกับ กระฐู่และข้อสอบถามของสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด งานเกี่ยวกับญัตติของสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัด งานเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ งานติดตามผลกระฐู่ถาม งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย
3. ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน มีหน้าที่รับผิดชอบ งานเกี่ยวกับ ขบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน งานการจัดทำประชาพิจารณ์ งานส่งเสริมสนับสนุน ประชาชนในการปกครองท้องถิ่น งานเผยแพร่ความรู้เรื่องประชาธิปไตย งานอื่นๆ ที่ได้รับ มอบหมาย

กองแผนและงบประมาณ ประกอบด้วย 3 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายนโยบายและแผน มีหน้าที่รับผิดชอบ งานเกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายและ แผน งานเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด งานคณะกรรมการพัฒนา

องค์การบริหารส่วนจังหวัด งานแผนพัฒนาท้องถิ่น งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

2. ฝ่ายงบประมาณ มีหน้าที่รับผิดชอบ งานจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี/เพิ่มเติม งาน โอน /แก้ไข เปลี่ยนแปลงคำชี้แจงประมาณรายจ่ายเกี่ยวกับ โครงการ เงินอุดหนุน งาน โครงการถ่าย โอนตามแผนการกระจายอำนาจ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

3. ฝ่ายติดตามและประเมินผล มีหน้าที่รับผิดชอบ งานจัดทำแผนปฏิบัติการในการ ติดตามและประเมินผล แผนงาน/โครงการงานติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามข้อบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัด งานเก็บและวิเคราะห์สถิติข้อมูลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด งานรายงานผลการติดตามประเมินผล พร้อมปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

กองคลัง ประกอบด้วย 4 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายการเงิน มีหน้าที่รับผิดชอบ งานเกี่ยวกับการ เบิกจ่าย รับ นำส่งและเก็บ รักษาเงินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีและเอกสารทางการเงิน งานเกี่ยวกับงานวิชาการด้านการเงินบัญชี อื่นๆ งานช่วยเหลือให้คำแนะนำทางวิชาการ งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนงานเกี่ยวกับการขอรับบำเหน็จบำนาญ งานเกี่ยวกับการจัดทำงบการเงิน งาน เกี่ยวกับการจัดสรรเงินต่างๆ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

2. ฝ่ายการบัญชี มีหน้าที่รับผิดชอบ งานการจัดทำบัญชีทุกประเภท งานเกี่ยวกับการ จัดทำงบการเงิน งานทะเบียนคุมเงินรายได้ รายจ่าย งานเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชี งาน ควบคุมการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ งานจัดทำบตลงประจำเดือน / ปี งานด้านวิชาการ ด้านการเงิน การบัญชี งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

3. ฝ่ายจัดเก็บรายได้ มีหน้าที่รับผิดชอบ งานเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีและ เอกสารทางการเงิน งานเร่งรัดการจัดเก็บและพัฒนารายได้ งานติดตามตรวจสอบการจัดเก็บ รายได้ งานชี้แจงแก้ไขตามข้อสังเกตของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน งานด้านวิชาการ ด้าน การเงิน การบัญชี งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

4. มีหน้าที่รับผิดชอบ งานเกี่ยวกับทำแผนจัดหางานทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ ทรัพย์สินอื่น งานควบคุม ตรวจสอบ การรับ - จ่ายพัสดุ งานการจำหน่ายวัสดุ ครุภัณฑ์ หรือ ภารกิจหน้าที่อื่นตามความจำเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด งานบำรุงรักษาพัสดุของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับมอบหมาย

กองช่าง ประกอบด้วย 6 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายสำรวจ มีหน้าที่รับผิดชอบ งานวางแผนการปฏิบัติงานสำรวจ เพื่อออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่นนี้ งานถนน งานสะพาน งานแหล่งน้ำ งานคกแต่งภูมิสถาปัตยกรรม งานให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนทางวิชาการและเทคนิคในการสำรวจ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

2. ฝ่ายก่อสร้างและซ่อมบำรุง มีหน้าที่รับผิดชอบ งานวางแผนโครงการเพื่อการก่อสร้าง งานประมาณการค่าใช้จ่ายโครงการ โดยใช้เครื่องจักรกลดำเนินการเองงานตรวจสอบการก่อสร้างงานก่อสร้างทางหลวงชนบท งานรวบรวมสถิติข้อมูลในการก่อสร้างและงานวางแผนโครงการซ่อมบำรุงถนน สะพาน แหล่งน้ำ งานซ่อมบำรุงทางหลวงชนบท งานรายงานผลปฏิบัติงานและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนทางวิชาการและเทคนิคในการก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

3. ฝ่ายเครื่องจักรกล มีหน้าที่รับผิดชอบ งานวางแผนด้านวิศวกรรมเครื่องจักรกล แผนงานขนย้ายเครื่องจักรกล งานวิเคราะห์ประเมินผลการปฏิบัติงานเครื่องจักรกล งานควบคุมการบำรุงรักษาเครื่องจักรกล รายงานผลการปฏิบัติงานเครื่องจักรกล งานทะเบียนประวัติเครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนด้านวิชาการและเทคนิคทางด้านวิศวกรรมเครื่องจักรกล งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

4. ฝ่ายผังเมืองและวิชาการ มีหน้าที่รับผิดชอบ งานวางผังเมืองรวมของจังหวัด งานควบคุม ตรวจสอบ เพื่อให้เป็นไปตามผังเมืองรวมของแต่ละท้องถิ่น งานสำรวจแหล่งวัสดุ ก่อสร้าง งานศึกษาวิเคราะห์และทดสอบวัสดุ งานด้านการรับรองผลการทดสอบวัสดุ งานจัดทำข้อมูลการกำหนดมาตรฐานการก่อสร้างวิศวกรรมโยธา งานด้านการวางแผนโครงการก่อสร้าง งานด้านการกำหนดรายละเอียดประกอบโครงการด้านวิศวกรรมโยธา งานให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนทางด้านวิชาการก่อสร้างและวิศวกรรมโยธาแก่ส่วนราชการ หน่วยงานอื่นที่ร้องขอ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

5. ฝ่ายออกแบบ มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการออกแบบ เขียนแบบ ประมาณราคา งานโครงสร้างพื้นฐาน เช่น งานอาคาร ถนน แหล่งน้ำ งานให้การสนับสนุนส่วนราชการหรือองค์กรอื่นที่ร้องขอให้ออกแบบงานก่อสร้างต่างๆ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

6. ฝ่ายป้องกันบรรเทาสาธารณภัย มีหน้าที่รับผิดชอบ งานบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมงานการกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสียงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

กองช่าง ประกอบด้วย 6 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายสำรวจ มีหน้าที่รับผิดชอบ งานวางแผนการปฏิบัติงานสำรวจ เพื่อออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่นนี้ งานถนน งานสะพาน งานแหล่งน้ำ งานตกแต่งภูมิสถาปัตยกรรม งานให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนทางวิชาการและเทคนิคในการสำรวจ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

2. ฝ่ายก่อสร้างและซ่อมบำรุง มีหน้าที่รับผิดชอบ งานวางแผนโครงการเพื่อการก่อสร้าง งานประมาณการค่าใช้จ่ายโครงการ โดยใช้เครื่องจักรกลดำเนินการเองงานตรวจสอบการก่อสร้างงานก่อสร้างทางหลวงชนบท งานรวบรวมสถิติข้อมูลในการก่อสร้างและงานวางแผนโครงการซ่อมบำรุงถนน สะพาน แหล่งน้ำ งานซ่อมบำรุงทางหลวงชนบท งานรายงานผลปฏิบัติงานและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนทางวิชาการและเทคนิคในการก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

3. ฝ่ายเครื่องจักรกล มีหน้าที่รับผิดชอบ งานวางแผนด้านวิศวกรรมเครื่องจักรกล แผนงานขนย้ายเครื่องจักรกล งานวิเคราะห์ประเมินผลการปฏิบัติงานเครื่องจักรกล งานควบคุมการบำรุงรักษาเครื่องจักรกล รายงานผลการปฏิบัติงานเครื่องจักรกล งานทะเบียนประวัติเครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนด้านวิชาการและเทคนิคทางด้านวิศวกรรมเครื่องจักรกล งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

4. ฝ่ายผังเมืองและวิชาการ มีหน้าที่รับผิดชอบ งานวางแผนผังเมืองรวมของจังหวัด งานควบคุม ตรวจสอบ เพื่อให้เป็นไปตามผังเมืองรวมของแต่ละท้องถิ่น งานสำรวจแหล่งวัสดุ ก่อสร้าง งานศึกษาวิเคราะห์และทดสอบวัสดุ งานด้านการรับรองผลการทดสอบวัสดุ งานจัดทำข้อมูลการกำหนดมาตรฐานการก่อสร้างวิศวกรรมโยธา งานด้านการวางแผนโครงการก่อสร้าง งานด้านการกำหนดรายละเอียดประกอบโครงการด้านวิศวกรรมโยธา งานให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนทางด้านวิชาการก่อสร้างและวิศวกรรมโยธาแก่ส่วนราชการ หน่วยงานอื่นที่ร้องขอของงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

5. ฝ่ายออกแบบ มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการออกแบบ เขียนแบบ ประมาณราคา งานโครงสร้างพื้นฐาน เช่น งานอาคาร ถนน แหล่งน้ำ งานให้การสนับสนุนส่วนราชการหรือองค์กรอื่นที่ร้องขอให้ออกแบบงานก่อสร้างต่างๆ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

6. ฝ่ายป้องกันบรรเทาสาธารณภัย มีหน้าที่รับผิดชอบ งานบำรุงรักษาทรัพย์สินธรรมชาติและสิ่งแวดลอมงานการกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสียงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 3 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบ งานจัดการศึกษา งานพัฒนาเด็กและเตรียมความพร้อมของศูนย์เด็ก งานจัดให้พิพิธภัณฑสถานและหอจดหมายเหตุ งานค้ำวงการศาสนา งานบรรณารักษ์และห้องสมุด งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

2. ฝ่ายวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว มีหน้าที่รับผิดชอบ งานการส่งเสริมด้านการกีฬาและนันทนาการ งานบำรุงรักษาสถานที่สำหรับเล่นกีฬา สวนสาธารณะเพื่อพักผ่อนหย่อนใจงานบำรุงรักษาศิลปะและภูมิปัญญาท้องถิ่น งานส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีงานสำรวจและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว งานส่งเสริมและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

3. ฝ่ายนิเทศและประเมินผลการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบ งานการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ งานส่งเสริมพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา งานนิเทศติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดศึกษา งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

กองส่งเสริมคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย 2 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายพัฒนาสังคม มีหน้าที่รับผิดชอบ งานสงเคราะห์คนพิการ คนชราและทุพพลภาพ งานฝึกอบรมเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชน สัตว์และผู้ด้อยโอกาส งานส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันครอบครัว งานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่นงานฝึกอบรมผู้นำภาคประชาชน ในกลุ่มต่าง ๆ งานอื่นๆ ก็ได้รับมอบหมาย

2. ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ มีหน้าที่รับผิดชอบ งานการพัฒนา (OTOP) และส่งเสริมอาชีพประชาชน งานพัฒนาและส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์งานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน งานวิชาการเกษตร และด้านการตลาด งานแก้ไขปัญหาความยากของประชาชน งานอื่นๆ ก็ได้รับมอบหมาย

หน่วย ตรวจสอบ ภายใน

หน่วยตรวจสอบภายใน เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีฐานะต่ำกว่ากอง มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในตามแผนงานที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การเงิน การพัสดุและทรัพย์สิน การบริหารงานด้านอื่นๆ ตลอดจนตรวจสอบบัญชี การวิเคราะห์และประเมินผลของการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งการรายงานผลการตรวจสอบและข้อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจรับผิดชอบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งในเขตเมืองชนบท ซึ่งก็คือพื้นที่ทั้งจังหวัด ดังนั้น ภาระงานในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงจำเป็นที่จะต้องเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่น โดยการกำหนดยุทธศาสตร์และนำเครื่องมือการบริหารที่ทันสมัย คือ กระบวนการวางแผนพัฒนามาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อให้มีกระบวนการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น ในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดว่า แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยจะต้องสนองตอบในการแก้ปัญหาและความต้องการ รวมทั้งจะต้องคำนึงถึงศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และจะต้องมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัด และ นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น

1. ความสำคัญของการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม

แผนยุทธศาสตร์ เป็นแผนที่แสดงทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาในอนาคตซึ่งนโยบายที่ครอบคลุมทุกด้าน โดยแสดงถึงวิสัยทัศน์ เป้าหมายการพัฒนา ประเด็นยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล แผนยุทธศาสตร์จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำนโยบายของรัฐบาลและระเบียบวาระแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ปัญหา และความต้องการของประชาชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคการพัฒนาของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหากได้มีการเชื่อมโยงการพัฒนาของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องสนับสนุนการพัฒนาซึ่งกันและกัน และเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดและยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

ดังนั้น กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด จึงเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ที่สอดคล้องและ เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผน ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัดซึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนา ระดับต่าง ๆ กับแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยจะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่นปัญหาและ ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

การจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด จึงมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะเป็น เครื่องมือในการประสานการจัดทำแผนพัฒนาและกลไกในการร่วมพลังขับเคลื่อนการพัฒนา ท้องถิ่น ที่มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต และเป็นกรอบในการกำหนดทิศ ทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. วัตถุประสงค์ในการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม

2.1 เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคามมีกรอบ ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้องสัมพันธ์กับแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ และตอบสนอง ต่อปัญหา ความต้องการของประชาชน ภายใต้ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต จังหวัดมหาสารคาม โดยกระบวนการมีส่วนร่วมและใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำ แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 เพื่อเป็นเครื่องมือในการประสานการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม กับส่วนราชการส่วนกลางและส่วน ภูมิภาค

2.3 เพื่อประสานการพัฒนาให้สอดคล้องและเชื่อมโยงการพัฒนาในระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

3. ประโยชน์ของกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม มีกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัด ภายใต้ ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระบวนการมีส่วนร่วมที่ตอบสนองต่อปัญหา

และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง สำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดมหาสารคามและใช้ในการประสานการจัดทำแผนพัฒนาระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับส่วนราชการกลาง และส่วนภูมิภาค ตลอดจนการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม (กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม)

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางพัฒนาขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแผนการบริหารราชการแผ่นดินยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและเป็นเครื่องมือประสานการพัฒนาให้สอดคล้องเชื่อมโยงการพัฒนาในระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นทุกหน่วยงาน

4. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 17 ยังบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่น และจัดทำแผนพัฒนาของตนเอง เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาให้บรรลุไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการในอนาคตและสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งนอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองแล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดยังมีอำนาจหน้าที่ในการประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

แผนพัฒนาท้องถิ่น จึงเป็นกรอบและแนวทางในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความคล่องตัว สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายของคณะผู้บริหาร ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติภายใต้ศักยภาพการพัฒนาของท้องถิ่นนั้น ซึ่งมีระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดทำแผนพัฒนา รวม 2 แผน คือ

1. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนพัฒนาระยะยาว โดยเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทาง

การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน

2. แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี และมีความต่อเนื่องที่เป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

5. วัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการปกครองส่วนจังหวัด
มหาสารคาม

5.1 เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางนโยบายการพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

5.2 เพื่อเป็นการกำหนดและตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะดำเนินงานอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด ใครเป็นผู้ดำเนินงานหรือรับผิดชอบ

5.3 เพื่อให้การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นไปโดยสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ในการที่จะกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการบริหาร การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของท้องถิ่น ตามภารกิจอำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบ หรือเกี่ยวข้อง

5.4 เพื่อระดมความคิดเห็น และความร่วมมือของทุกฝ่าย ตลอดจนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประสานและสอดคล้องกัน ในการดำเนินงาน เพื่อให้มีการระดมใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่มาใช้ในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนา

6. ลักษณะและองค์ประกอบของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการปกครองส่วนจังหวัดมหาสารคาม

6.1 เป็นแผนงาน โครงการที่แก้ไขปัญหา ตอบสนองความต้องการ ตอบสนองนโยบาย และพัฒนาศักยภาพท้องถิ่น

6.2 เป็นแผนที่กำหนดแนวทางการพัฒนาจากยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยทั่วไปแบ่งออกเป็นตามลักษณะสภาพข้อเท็จจริงของแต่ละแห่ง

6.3 เป็นแผนใน 3 ระยะ คือ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปีและการจัดทำแผนปฏิบัติ

6.4 เน้น โครงสร้างการปฏิบัติจริง (Project Oriented) ซึ่งโครงการเหล่านี้อาจจะ เป็นโครงการที่นอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ หรือเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่มี ผลกระทบหรือมีความสำคัญ และมีความจำเป็นต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ก็สามารถบรรจุอยู่ในแผนได้ โดยการประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยดำเนินงานนั้น ๆ เพื่อการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

6.5 มีองค์กรในรูปคณะกรรมการรับผิดชอบ ในการจัดทำที่ชัดเจนหลายระดับซึ่ง แต่ละระดับก็จะมีจุดมุ่งหมายและบทบาทเป็นการเฉพาะเรื่อง ไป เพื่อให้เป็นแผนที่สอดคล้อง ทั้งจากระดับสูงและระดับล่าง (Top down-Bottom up plan)

6.6 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการบริหารส่วนจังหวัด มีความเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ทั้งนี้ทุกจังหวัดจะรับนโยบายและผสมผสานแนวทางของ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนกระทรวง ทบวง กรม มาพิจารณาร่วมกับ ศักยภาพของจังหวัด เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

7. ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการบริหารส่วนจังหวัด

มหาสารคาม

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการบริหารส่วนจังหวัด จะต้อง ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย 8 ขั้นตอน แต่ในรายละเอียดบางอย่างของ ขั้นตอนแต่ละระดับอาจแตกต่างกัน ไปบ้าง เนื่องจากมีองค์กรที่เกี่ยวข้อง มากน้อยต่างกัน ดังนี้

7.1 การรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญ

7.2 การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาของท้องถิ่นในปัจจุบัน และ กำหนดประเด็นในการพัฒนา

7.3 การกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจหลักการพัฒนาท้องถิ่น

7.4 การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

7.5 การกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนาท้องถิ่น

7.6 การกำหนดและบูรณาการแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

7.7 การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่น

7.8 การอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ทำให้เกิดการประสานการดำเนินการพัฒนาในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างเป็นระบบ ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือที่เกี่ยวข้อง โดยจะช่วยลดปัญหาความซ้ำซ้อนและขัดแย้ง ตลอดจนเป็นการประหยัดทรัพยากรทางการบริหาร

8.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีทิศทางและแนวทางการพัฒนา ที่ชัดเจนสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนตอบสนองความต้องการของประชาชนสนองต่อนโยบายระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นที่มีอยู่

8.3 ทำให้เกิดกระบวนการตรวจสอบ ติดตาม และควบคุมดำเนินงานโครงการพัฒนา ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

8.4 ทำให้การบริหารและการพัฒนามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9. การกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มหาสารคาม ได้ยึดแนวทางยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

9.1 ยุทธศาสตร์ชาติ / วาระแห่งชาติ

9.1.1 การแก้ไขปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้

9.1.2 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

9.1.3 การพัฒนาทุนทางสังคม

9.1.4 การพัฒนาที่ยั่งยืน

9.2 นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล

9.2.1 สงครามกับความยากจน

9.2.2 สงครามกับยาเสพติด

9.2.3 สงครามกับการทุจริตคอร์รัปชัน

9.2.4 นโยบายพิเศษอื่นๆ

9.3 ยุทธศาสตร์ตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน

9.3.1 การขจัดความยากจน

9.3.2 การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ

9.3.3 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้

9.3.4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

9.3.5 การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

9.3.6 การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

9.3.7 การรักษาความมั่นคงของรัฐ

9.3.8 การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม

9.3.9 การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

9.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด

ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด “ร้อยแก่นสาร” (ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม)

9.4.1 วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด “ร้อยแก่นสาร”

“ศูนย์กลางการค้า การลงทุน และการบริการในภูมิภาค สู่สากล ”

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : รวบรวมและกระจายสินค้าในภูมิภาค

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : สร้างศักยภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : การพัฒนาทุนมนุษย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 : การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม

9.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

9.5.1 ยุทธศาสตร์จังหวัดมหาสารคามแบบบูรณาการ

9.5.2 วิสัยทัศน์จังหวัดมหาสารคามแบบบูรณาการ

“ เมืองการศึกษา พัฒนาทรัพยากรบุคคล

แหล่งผลิตผลเกษตรปลอดภัยจากสารพิษ

เสริมสร้าง เศรษฐกิจเพื่อชุมชน ”

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และศูนย์กลาง

วัฒนธรรม

1) การสร้างโอกาสให้กับประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการทางการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการจัดหาหรือการสร้างนวัตกรรมในการให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ

2) พัฒนาเสริมสร้างบรรยากาศของสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเป็นแหล่งเรียนรู้ และศูนย์กลางวัฒนธรรม

3) สนับสนุน และส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังแรงงานใหม่ความรู้ทักษะในวิชาชีพเพื่อสนับสนุนภาวะการแข่งขันและเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมให้เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดสารภัย

1) ปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานการผลิตและการปรับ โครงสร้างการผลิตไปสู่การผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษ

2) เพิ่มปริมาณของสินค้าภาคเกษตร ปศุสัตว์ ประมง เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนรวมทั้งการเพิ่มคุณภาพของสินค้าภาคเกษตรให้สามารถแข่งขันได้

3) พัฒนาและส่งเสริมให้มีการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิต รวมทั้งการสนับสนุนความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : เสริมสร้างเศรษฐกิจเพื่อชุมชน

1) พัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และการท่องเที่ยว

2) ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง

3) ส่งเสริมเศรษฐกิจเพื่อชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : การสร้างชุมชนเข้มแข็ง

1) พัฒนาและส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนทุกระดับ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายองค์กร

2) พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3) สร้างชุมชนน่าอยู่และสังคมที่สงบสุข

9.6 นโยบายของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

9.6.1 นโยบายด้านการศึกษา

1) จัดการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

3) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

4) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบ

5) สร้างศูนย์กลางการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

ตามอัครยาชัย

6) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน

9.6.2 นโยบายการพัฒนาด้านการกีฬา

ส่งเสริมและพัฒนากีฬาเพื่อสุขภาพอนามัย รวมทั้งพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ทั้งกีฬาสมัครเล่นและอาชีพ โดยดำเนินการ

1) ส่งเสริมให้มีกีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อสุขภาพเพื่อมวลชน เพื่อการแข่งขันออกกำลังและที่จัดแข่งขันกีฬา

9.6.3 นโยบายด้านเศรษฐกิจ

ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้สามารถทำรายได้เข้าจังหวัดมากขึ้นควบคู่ไปกับการธำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีค่าซึ่งต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวรวมทั้งจัดทำแผนงานอื่น ๆ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน โดยดำเนินการ

1) สนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติให้มีความสะอาดงาม เป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว

2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้กิจกรรมที่ทำให้มีผู้มาเยี่ยมชมเยือนจังหวัดมหาสารคามจำนวนเพิ่มขึ้น โดยการจัดประชุม อบรม สัมมนา และการแข่งขันกีฬาในระดับภูมิภาค ประเทศ และนานาชาติ เพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชน

9.6.4 นโยบายส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม

พัฒนาศักยภาพและความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้นเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตส่งเสริมการพัฒนา การแปรรูปผลผลิต และยกระดับราคาสินค้าเกษตรให้สูงขึ้น โดยดำเนินการ

1) พัฒนาองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

2) ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ ที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

3) ส่งเสริมโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเป็นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

4) สนับสนุนองค์กรและกลุ่มเกษตรกร โดยส่งเสริมให้มีโรงงานนึ่งชีวภาพทุกตำบล

5) ส่งเสริมการทำเกษตรปลอดสารพิษ (เกษตรอินทรีย์) เพื่อการค้าและการส่งออกสู่ทั่วโลก

9.6.5 นโยบายส่งเสริมอาชีพหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือน

ส่งเสริมสนับสนุนอาชีพหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือน โดยเพิ่มขีดความสามารถและประสิทธิภาพในการผลิตควบคู่ไปกับการส่งเสริมการตลาด โดยดำเนินการ

- 1) ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ในการผลิตสินค้าหัตถกรรม และอุตสาหกรรมในครัวเรือนให้ได้มาตรฐาน
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนในอาชีพหัตถกรรมในครัวเรือน
- 3) ส่งเสริมการตลาดให้สามารถรองรับและจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม

9.6.6 นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

พัฒนาเครือข่ายการคมนาคมขนส่งทางบกให้ทั่วถึง พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค ให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนทั้งในยามปกติและในฤดูแล้ง โดยดำเนินการ

- 1) พัฒนา ปรับปรุงให้มีสถานีขนส่งและขยายเครือข่ายเส้นทางระหว่างตำบลกับตำบลและเส้นทางในระดับอำเภอให้สามารถใช้สัญจรและขนส่งได้อย่างสะดวกและปลอดภัย
- 2) จัดหาน้ำให้มีเพียงพอสำหรับการเกษตรและการอุปโภคบริโภค ด้วยการพัฒนาแหล่งน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมทั้งพัฒนาระบบชลประทานให้ทั่วถึงควบคู่กับการปรับปรุงระบบการบริหารการใช้น้ำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 3) ดำเนินการวางแผนจัดทำผังเมืองรวมจังหวัดมหาสารคามร่วมกับส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แล้วเสร็จตามที่กฎหมายกำหนดไว้

9.6.7 นโยบายด้านสาธารณสุข

ส่งเสริมสนับสนุนการปรับปรุงบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึง โดยเน้นที่ระบบในการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ และการเสริมสร้างสุขอนามัยที่ดีแก่ประชาชน โดยดำเนินการ

- 1) ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องและการดูแลสุขภาพด้วยตนเองแก่ประชาชน
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนการขยายงานสาธารณสุขมูลฐาน
- 3) สนับสนุนการควบคุมป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ

4) สนับสนุนการดำเนินงานบ้านอาหารปลอดภัย

9.6.8 นโยบายการสังคมสงเคราะห์และการพัฒนา คุณภาพชีวิตเด็กสตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

ส่งเสริมสนับสนุนการสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม จัดตั้งหน่วยราชการระดับกองคือกองส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยดำเนินการ

1) ส่งเสริมการให้หญิงและชายมีสิทธิเท่าเทียมกัน รวมทั้งขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและเด็ก

2) ส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ และการเมือง สนับสนุนการกวัดจั้น การใช้แรงงานและสวัสดิการของสตรีเพื่อมิให้ถูกต้องเอาโรคเอาเปรียบ

3) ฝึกอบรมและเพิ่มพูนทักษะในการประกอบอาชีพแก่สตรีตามความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

4) สนับสนุนให้มีการพัฒนาเด็กทั้งทางกายใจ และสติปัญญาในทางสร้างสรรค์และงดงาม เพื่อให้เป็นกำลังที่สำคัญของชาติ

5) ส่งเสริมผู้ดูแล การสังคมสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนชรา และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถอยู่ในสังคมสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

9.6.9 นโยบายพัฒนาด้านการเมืองการปกครอง

เทิดทูนและรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการรวมทั้งจะบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้องตลอดจนกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้บังเกิดความสุข ความเจริญแก่ประชาชน โดยดำเนินการ

1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน องค์กรเอกชน ส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสื่อสารมวลชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินวิถีชีวิตตามครรลองระบอบประชาธิปไตย

2) บริหารราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามให้ทันสมัยมีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการเมืองที่ดี

3) สนับสนุนกิจกรรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อปพร. คำรวจอาสา ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและเป็นพลังแผ่นดินเพื่อต่อต้านยาเสพติด

9.7 กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด มหาสารคาม

9.7.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 1 : สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และศูนย์กลาง วัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา

- 1) การสร้างโอกาสให้กับประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการทาง
การศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาดูตามอัชชาติ โดยการจัดหาหรือการสร้าง
นวัตกรรมในการ ให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ
- 2) พัฒนาเสริมสร้างบรรยากาศของสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเป็นแหล่ง
เรียนรู้และศูนย์กลางวัฒนธรรม
- 3) สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังแรงงานให้มีความรู้
ทักษะในวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสภาพการณ์แข่งขันและเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน
- 4) การอนุรักษ์ พัฒนา ส่งเสริม ศาสนาวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิ
ปัญญา ท้องถิ่น
- 5) สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา บุคลากร และขบวนการเรียน การสอน
ทุกรูปแบบทั้งในและนอกระบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนสนับสนุนการเรียนรู้ตลอด
ชีวิตที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น
- 6) เสริมสร้างเด็ก เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนา
ให้มีความรู้ จริยธรรม เริ่มตั้งแต่แรกเกิด และให้ความสำคัญแก่การสร้างสภาพแวดล้อมที่
เหมาะสม ครอบครัวยุบอุ่น ปลูกฝังความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

9.7.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 2 : ส่งเสริมให้เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายสินค้า เกษตรอินทรีย์

แนวทางการพัฒนา

- 1) ปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานการผลิต และ การปรับ โครงสร้างการ
ผลิต ไปสู่การผลิตที่เป็นเกษตรอินทรีย์ การเกษตรที่ปลอดภัยจากสารพิษ การเกษตรไร้สารพิษ
- 2) เพิ่มปริมาณของสินค้า ภาคเกษตร ปศุสัตว์ ประมง เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับ
ประชาชน รวมทั้งการเพิ่มคุณภาพของสินค้าภาคเกษตรให้ได้ตามมาตรฐานและสามารถ
แข่งขันได้

3) พัฒนาและส่งเสริมให้มีการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิต รวมทั้งสนับสนุนความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร

9.7.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาก่อนที่ 3 : การสร้างชุมชนเข้มแข็ง การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ

แนวทาง การพัฒนา

1) พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนทุกระดับรวมทั้งการสร้างเครือข่ายขององค์กร

2) สร้างชุมชนน่าอยู่และสังคมที่สงบสุข ปลอดภัย

3) การพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและสร้างความเข้มแข็งให้กับกระบวนการ ประชาสังคม

4) ส่งเสริมกีฬาเพื่อสร้างโอกาสให้เยาวชนได้พัฒนาทักษะด้านการกีฬา ความเป็นเลิศสร้างนิสัยรักการกีฬาและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

5) เสริมสร้างคนให้ ตค ละ เลิก พฤติกรรมสุ่มเสี่ยงต่อสุขภาพการออกกำลังกายและดูแลสุขภาพตนเอง

6) ส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ตลอดจน คุ้มครองผู้บริโภค โดยให้ครอบคลุมทุกกลุ่มอายุ

7) ส่งเสริมความรู้ และอาชีพให้กลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ให้สามารถพึ่งตนเองได้

8) สร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัว และชุมชน ร่วมกันพัฒนาศักยภาพ และคุ้มครองสมาชิกทุกช่วงวัยอย่างเป็นองค์รวม

9) สร้างและขยายโอกาสในการเข้าถึงหลักประกันสังคมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้สูงอายุ

9.7.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาก่อนที่ 4 : เสริมสร้างเศรษฐกิจเพื่อชุมชน

แนวทางการพัฒนา

1) พัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และการท่องเที่ยว

2) ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง

3) ส่งเสริมเศรษฐกิจเพื่อชุมชน

4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรในด้านการขนส่ง เก็บรักษา และรวบรวมผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว

5) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มมูลค่า มาตรฐานสินค้า

6) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรที่มีมาตรฐาน คุณภาพ ศักยภาพทางการตลาดสูง และมีโอกาสเพิ่มมูลค่า เช่น ยางพารา การเลี้ยงโค กระบือ ปลุสตัดว์ ข้าวหอมมะลิ

7) ส่งเสริมการรวบรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อให้เกิดแนวทางในการ นำไปสู่ขบวนการวิสาหกิจชุมชน และสนับสนุนสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งแล้วให้พัฒนาเข้าสู่ การลงทุนธุรกิจการเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

9.7.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 5 : การบริหารจัดการและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

1) การฟื้นฟู บำรุงรักษา ทรัพยากรดิน ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ให้เหมาะสม กับสภาพพื้นที่

2) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

3) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้การมีส่วนร่วม ของเอกชนและชุมชนท้องถิ่น

4) การควบคุมมลพิษจากขยะ น้ำเสีย ก๊าซ กลิ่นและเสียง

5) ฟื้นฟูแหล่งป่าธรรมชาติในลุ่มน้ำ เพื่อเก็บกักและลดความเสี่ยงด้านภัย ธรรมชาติทั้งภัยแล้ง และอุทกภัย

6) ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร

7) ส่งเสริมและวางระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำให้เหมาะสมกับพื้นที่เกษตรกรรม

9.7.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 6 : ด้านการเมืองการบริหารจัดการและการพัฒนา บุคลากร

แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมและผลักดันให้มีการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

2) ส่งเสริมบุคลากรให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อันจะ นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพของข้าราชการ

จากแนวทางยุทธศาสตร์และนโยบายดังกล่าวข้างต้น องค์การบริหารส่วนจังหวัด มหาสารคาม ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาใช้ 5 ด้าน ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒหน้าที่ 1 : ด้านสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และศูนย์กลาง
วัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา

- 1.1 การสร้างโอกาสให้กับประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการทางการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
- 1.2 สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา
- 1.3 การอนุรักษ์ พัฒนา ส่งเสริม ศาสนาวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ยุทธศาสตร์การพัฒหน้าที่ 2 : ด้านพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร การเศรษฐกิจและการพาณิชย์

แนวทางการพัฒนา

- 2.1 ปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานการผลิต และโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร
- 2.2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรในด้านการขนส่ง เก็บรักษาและรวบรวมผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว
- 2.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการขนส่งสินค้า

3. ยุทธศาสตร์การพัฒหน้าที่ 3 : ด้านสร้างชุมชนเข้มแข็ง พัฒนาคมนและสังคมที่มีคุณภาพ

แนวทางการพัฒนา

- 3.1 พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ชุมชนทุกระดับ
- 3.2 การพัฒนาประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วมและสร้างความเข้มแข็งให้กับกระบวนการ ประชาสังคม
- 3.3 การพัฒนาและเสริมสร้างสุขภาพ
- 3.4 จัดหาระบบสาธารณสุขที่สะอาด และปลอดภัย

4. ยุทธศาสตร์การพัฒหน้าที่ 4 : ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

- 4.1 การอนุรักษ์ฟื้นฟูบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า
- 4.2 การบรรเทาสาธารณภัย

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาค 5 : ด้านการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร แนวทางการพัฒนา

5.1 ส่งเสริมบุคลากรให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาเพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพขององค์กร

5.2 ส่งเสริมให้ประชากรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ
แนวทางในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนขององค์การบริหารส่วน
จังหวัดมหาสารคาม สรุปได้ดังนี้

แนวทางที่ 1 คือยุทธศาสตร์การพัฒนาค้านสังคมแห่งการเรียนรู้และ
ศูนย์กลางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการดำเนินการด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงการ
จัดสื่อการเรียน การพัฒนาห้องเรียน และเทคโนโลยี อีกทั้งมีการส่งเสริมจารีตประเพณีและ
การปฏิบัติตามคำสอนของพระศาสนา

แนวทางที่ 2 คือการพัฒนา และส่งเสริมการเกษตร การเศรษฐกิจ และ
การพาณิชย์ เป็นการดำเนินงาน ด้านการหาแหล่งน้ำ เช่น การขุดคลองส่งน้ำ รวมถึงการสร้าง
ถนนเชื่อมต่อระหว่างตำบล

แนวทางที่ 3 การพัฒนาค้านการสร้างชุมชนเข้มแข็งพัฒนาคนและ
สังคมมีคุณภาพ โดยเป็นการส่งเสริมชุมชนให้น่าอยู่และปลอดภัย การพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน
และการแข่งขันกีฬา

แนวทางที่ 4 การพัฒนาค้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การบรรเทา
สาธารณภัยรวมถึงการกำจัดขยะมูลฝอยและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

แนวทางที่ 5 การพัฒนาค้านการบริหารจัดการและการพัฒนาบุคลากร
เป็นการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการฝึกอบรมให้ความรู้
เรื่องประชาธิปไตยให้แก่ประชาชน เป็นต้น

องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีพื้นที่
รับผิดชอบในเขตตำบลที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ยกเว้น
องค์การบริหารส่วนจังหวัดองค์การบริหารส่วนตำบลถูกจัดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล

และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีความเป็นอิสระในการดำเนินงานภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด มีรายได้ และมีทรัพย์สินเป็นของตนเอง ตั้งแต่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน ได้มีการประกาศจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลรวมทั้งสิ้นจำนวน 6,744 แห่ง (กรมการปกครอง. 2541 : 19-20)

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งโครงสร้างออกเป็นฝ่าย ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพียง 2 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 3 คน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งตามมติของสภา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 46 ดังนี้

1.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

1.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

1.4 ในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิตั้งกระทู้ถาม นายกององค์การบริหารส่วนตำบลและรองนายกององค์การบริหารส่วนตำบลอันเกี่ยวเนื่องกับงานในหน้าที่ได้เสมอ ในข้อบัญญัติขอเปิดอภิปรายทั่วไป

เพื่อให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแถลงข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยไม่มีการลงมติ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

เดิมเรียก ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามข้อบัญญัติและแผนการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรับผิดชอบต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล งบประมาณรายจ่ายประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงานและรายงานผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรวมทั้งหน้าที่อื่นๆ ตามที่ทางราชการมอบหมายพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2456 กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บริหารรายละเอียดดังนี้

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น

1. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องมียุทธศาสตร์ไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

1.1 อายุไม่ต่ำกว่า 30 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

1.2 สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

1.3 ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบลสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะกรรมการท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นเพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียไม่ว่า โดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองท้องถิ่นยังไม่ถึง 5 ปี นับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

2. วาระการดำรงตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้ง และมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้งแต่ละดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้ในกรณีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งไม่ครบวาระ 4 ปี ให้ถือว่าเป็นหนึ่ง

วาระและไม่ได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งอีกได้เมื่อพ้นระยะเวลาที่
ปีนับจากวันที่พ้นตำแหน่ง

3. อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภา
ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 มาตรา 59
ดังนี้

3.1 กำหนดนโยบายไม่ขัดต่อกฎหมาย รับผิดชอบในการบริหารงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล
ข้อบัญญัติระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

3.2 สั่ง อนุญาต อนุมัติ เกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วน
ตำบล

3.3 แต่งตั้ง และถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและ
เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

3.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วย
ความเรียบร้อย

3.5 รักษาการให้เป็นไปตามบทบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

3.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมาย
อื่นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมิใช่
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารงานราชการขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย ได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้ง
เลขานุการ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมิได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐคุณสมบัติรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ที่ดำรงตำแหน่งรอง
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดังนี้

1. มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และ
วัฒนธรรม (มาตรา 66)

2. มีอำนาจหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (มาตรา 67)

- 2.1 จัดให้มีการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- 2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัด
- 2.3 ขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- 2.7 คุ้มครองดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.8 บำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

- 2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

3. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการในองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (มาตรา 68)

- 3.1 ให้มีน้ำเพื่อการบริโภค อุปโภค น้ำเพื่อการเกษตร
- 3.2 ให้มีการบำรุงไฟฟ้า หรือส่องสว่างด้วยวิธีอื่น
- 3.3 ให้มีการบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- 3.5 ให้มีและส่งเสริมการเกษตรและกิจการสหกรณ์
- 3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 3.8 คุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน
- 3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 3.12 การท่องเที่ยว
- 3.13 การผังเมือง

4. อำนาจอำนาจที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 66 มาตรา 67 และ มาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือ หน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควรในกรณีนี้หากองค์การบริหาร ส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือ องค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการ พิจารณาดำเนินการนั้นด้วย (มาตรา 67)

5. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้อง เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้ คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 69/ 1)

6. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้องค์การ บริหารส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการ ดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็น ความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (มาตรา 70)

7. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้ องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้อำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้จะกำหนด ค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกิน หนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา 71)

8. การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตาม กฎหมายว่าด้วยการนั้น เพื่อประโยชน์แก่กิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหาร ส่วนตำบลอาจขอให้ราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการของ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตได้ตามความจำเป็น และในกรณีที่เป็นข้าราชการซึ่งไม่อยู่ใน

อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดให้กระทรวงมหาดไทยทำความตกลงกับหน่วยงานต้นสังกัดก่อนแต่งตั้ง (มาตรา 72)

9. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำกิจการร่วมกันได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน

กล่าวโดยสรุป องค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนาตำบลด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยกฎหมายบัญญัติให้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติและอาจปฏิบัติ นอกจากนั้นยังต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการอื่นในการดำเนินงาน ภายในตำบลของตน กฎหมายยังบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การมีส่วนร่วมของประชาชน และเอื้อระเบียน กฎหมายด้วย ในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลต้องแจ้งผลการดำเนินงาน ให้ประชาชนทราบ ที่สำคัญคือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจกรรมนอกเขตได้ โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเมื่อผ่านความเห็นชอบของสภาตำบลแล้วให้สามารถดำเนินการได้

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลต้องปฏิบัติภารกิจที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น โดยปฏิบัติหน้าที่ของตนและร่วมมือกับองค์กรอื่นซึ่งการปฏิบัติงานดังกล่าวต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วม โปร่งใสและต้องให้ประชาชนตรวจสอบได้

โครงสร้างอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน กำนัน

ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน มีหน้าที่ปกครองหมู่บ้าน ตำบล ซึ่งถือว่าเป็นรากฐานของการปกครองของสังคมในประเทศ ได้มีการปรับเปลี่ยนไปตามความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในประเทศตามการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคและพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ มีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

ราชการส่วนภูมิภาค หมายถึง ราชการของกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ซึ่งได้แบ่งแยกออกไปดำเนินการ ในเขตการปกครองของประเทศ เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในเขตการปกครองนั้นๆ โดยมีเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนกลางซึ่งได้รับการแต่งตั้งออกไปประจำในพื้นที่การปกครองต่างๆ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินบัญญัติไว้ว่าให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ดังนี้

1. จังหวัด
2. อำเภอ

สำหรับ กิ่งอำเภอ ตำบลและหมู่บ้านนั้นมิได้มีการกำหนดให้เป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค ตามกฎหมายนี้แต่อย่างใด อย่างไรก็ตามกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดินได้บัญญัติไว้ว่าการจัดการปกครองอำเภอ นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 นั้นเอง ดังนั้น กิ่งอำเภอ และหมู่บ้าน จึงจัดเป็นการปกครองท้องถิ่น

2. การจัดการปกครองท้องถิ่น

การจัดการปกครองท้องถิ่นได้เริ่มต้นมาจากรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ซึ่งทรงมีพระราชดำริให้มีการฟื้นฟูการปกครองระดับหมู่บ้านที่มาแต่เดิมขึ้นใหม่ เพราะทรงเล็งเห็นว่าการปกครองในระดับนี้จำเป็นและสำคัญยิ่งในการบริหารราชการแผ่นดิน เนื่องจากเป็นหน่วยการปกครองที่ใกล้ชิดกับราษฎรมากที่สุด โดยได้ทรงให้มีการทดลองจัดระเบียบ การปกครองตำบล หมู่บ้าน ขึ้นที่อำเภอบางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา เมื่อ ร.ศ. 111 (พ.ศ. 2435) โดยให้ราษฎรเลือกผู้ใหญ่บ้านแทนการแต่งตั้ง โดยเจ้าเมืองตั้งแต่ก่อนนับแต่นั้นมาจึงได้มีการจัดระเบียบการปกครองตำบล หมู่บ้าน ตามหัวเมืองต่างๆ โดยตราเป็นพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น ร.ศ. 116 ต่อมาในรัชสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 ขึ้นใช้บังคับแทนและได้มีการใช้สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

การจัดการปกครองท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 จะประกอบไปด้วย

1. หมู่บ้าน
2. ตำบล

3. กิ่งอำเภอ

4. อำเภอ

1. หมู่บ้าน การบริหารงานของหมู่บ้าน มีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1.1 ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน มาจากการเลือกตั้งของราษฎรในหมู่บ้าน อยู่ในตำแหน่งมีอายุครบหกสิบปี

1.2 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองหมู่บ้านละ 2 คน หากหมู่บ้านใดมีความจำเป็นต้องมีมากกว่า 2 คน ให้ขออนุมัติกระทรวงมหาดไทยและอยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี

1.3 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรให้มีก็ได้ตามจำนวนที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดและอยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี

1.4 คณะกรรมการหมู่บ้าน ประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้านเป็นประธาน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้าน ผู้นำหรือผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน เป็นกรรมการหมู่บ้าน โดยตำแหน่งและกรรมการหมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากผู้ซึ่งราษฎรในหมู่บ้านเลือกเป็นกรรมการหมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าสองคนแต่ไม่เกินสิบคน

2. หน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน

ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 อำนวยความเป็นธรรมและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน

2.2 สร้างความสามัคคีและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน รวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น

2.3 ประสานหรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในหมู่บ้านในการติดต่อหรือรับบริการกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 รับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อนทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรในหมู่บ้าน แจ้งต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การก็ได้หรือช่วยเหลือ

2.5 ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่หรือการให้บริการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.6 ควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยกระทำคนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการได้แนะนำ

2.7 อบรมหรือชี้แจงให้ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจในข้อราชการ กฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ ในกรณีสามารถเรียกราษฎรมาประชุมได้ตามสมควร

2.8 แจงให้ราษฎรให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณประโยชน์เพื่อบำบัดปัดป้องภัยอันตรายสาธารณะอันมีมาโดยฉุกเฉิน รวมตลอดทั้งช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย

2.9 จัดให้มีการประชุมราษฎรและคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

2.10 ปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ที่ไม่ปกติซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กำนันทราบพร้อมทั้งรายงานต่อนายอำเภอ

2.11 ปฏิบัติตามภารกิจหรือหน่วยงานอื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ หรือตามที่กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ มอบหมาย

3. ตำบล

ตำบล เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ขึ้นอยู่กับอำเภอหรือกิ่งอำเภอ การจัดการปกครองตำบลเป็นไปตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 ซึ่งกำหนดให้ตำบล ประกอบด้วยหลายๆ หมู่บ้านรวมกัน

การบริหารราชการตำบล มีพนักงานปกครองตำบล ดังนี้คือ

1. กำนัน
2. แพทย์ประจำตำบล
3. สารวัตรกำนัน
4. คณะกรรมการตำบล

3.1 กำนัน ในตำบลหนึ่งมีกำนันหนึ่งคนเป็นผู้ปกครองและรับผิดชอบในการดูแลทุกข์สุขของประชาชนทุกหมู่บ้านทั่วทั้งตำบลประชาชนเป็นผู้เลือกกำนันจากผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น ตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 ในปัจจุบันมีการแก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา 30 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 มาจากการคัดเลือกผู้ใหญ่ในตำบลโดย

นายอำเภอเป็นประธานประชุมผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น เพื่อปรึกษาหารือคัดเลือกผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งในตำบลนั้นขึ้นเป็นกำนัน เมื่อผู้ใหญ่บ้านที่มาประชุมเห็นชอบคัดเลือกผู้ใดแล้ว ให้ นายอำเภอคัดเลือกผู้นั้นเป็นกำนัน ในกรณีที่มีผู้สมควรได้รับการคัดเลือกเป็นกำนันมากกว่าหนึ่งคน ให้ นายอำเภอจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนน เมื่อผู้ใหญ่บ้านคนใดได้รับคะแนนสูงสุด ให้ นายอำเภอคัดเลือกผู้นั้นเป็นกำนัน ในกรณีที่ได้รับคะแนนเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก และ มาตรา 14 ให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะพ้นตำแหน่งตามวาระหรือด้วยเหตุอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

3.2 แพทย์ประจำตำบล 1 คน มาจากมติที่ประชุมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในตำบลเป็นคัดเลือก

3.3 สารวัตรกำนัน 2 คน มาจากการร้องขอของกำนัน แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด

3.4 คณะกรรมการตำบล โดยนายอำเภอเป็นผู้คัดเลือก ประกอบด้วยกำนัน ท้องที่ ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบล แพทย์ประจำตำบลเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง ครูในพื้นที่ตำบลหนึ่งคน กรรมการหมู่บ้านทรงคุณวุฒิหมู่บ้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการตำบล

4. อำนาจหน้าที่ของกำนัน

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้กำนัน มีอำนาจหน้าที่ในการปกครองดูแลราษฎรที่อยู่ในตำบลและ กฎหมายอื่นๆ ยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของกำนันไว้ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

4.1 ตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยภายในตำบล ว่ากล่าวตักเตือนราษฎรภายในตำบลให้ประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมาย การป้องกันอันตราย การดูแลทุกข์สุขของราษฎรในตำบล รับซื้อร้องเรียนของราษฎรภายในตำบลนำเสนอต่อทางราชการ การรับซื้อราชการมาแจ้งประกาศให้ราษฎรในตำบลทราบ

4.2 ถ้าเกิดการจลาจล ฆ่ากันตาย ปล้นทรัพย์ ไฟไหม้หรือเหตุร้ายสำคัญภายในตำบลของตมใกล้เคียงหรือมีผู้ร้ายที่อื่นมาแว่สุ่มในตำบลของตมหรือมีสาเหตุสมควรสงสัยว่าลูกบ้านในตำบลของตมจะเกี่ยวข้องกับโจรผู้ร้ายเป็นหน้าที่ของกำนันที่เรียกผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้านออกช่วยกันต่อสู้คดีตามจับผู้ร้ายหรือช่วยเหลืออย่างอื่นตามสมควรและเต็มกำลัง

เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ถือเป็นผู้นำของราษฎร มีความใกล้ชิด ทำให้รับทราบข้อมูลในหลาย ๆ ด้าน ที่อยู่ในท้องที่ ดังนั้น การพัฒนาท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการดำเนินการด้านต่างๆ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

4. เป็นตัวแทนของราษฎรในแต่ละท้องที่ในการขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณรวมทั้งจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนกรณีเกิดเหตุสาธารณภัยต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีงบประมาณ รวมทั้งเครื่องมืออุปกรณ์ในการบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนได้และทำให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปได้ด้วยความรวดเร็วมากยิ่งขึ้นกว่าการรอรับความช่วยเหลือจากส่วนกลางแต่เพียงอย่างเดียว

5. ประสานงานและร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยให้แก่ราษฎรในแต่ละท้องที่เป็นตัวแทนของท้องถิ่นในการสร้างความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนให้ความร่วมมือในการพัฒนาและเสริมสร้างระบบสาธารณสุขมูลฐานให้เกิดขึ้นแก่ชุมชนที่อยู่ในเขตปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

6. เป็นตัวแทนของราชการส่วนภูมิภาคในการประสานความร่วมมือด้านต่างๆ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ทางราชการได้กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดเป็นที่เคารพนับถือของราษฎร ดังนั้นการประสานงานกับตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะราบรื่นกว่าและได้ผลมากกว่า

7. ในฐานะผู้นำและหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้าน สามารถริเริ่มและเสนอความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยอาจริเริ่มเอง หรืออาจประชุมราษฎรรวบรวมรายชื่อราษฎร เพื่อร่วมกันเสนอความคิดเห็นในการออกข้อบัญญัติหรือข้อบังคับของท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของประชาชนและท้องถิ่นได้ตามนัย พ.ร.บ. ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อให้มีข้อบัญญัติที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

8. ประเมินผลการปฏิบัติงานของท้องถิ่นเป็นระยะๆ เพื่อประเมินผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือท้องถิ่น และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ

9. บทบาทในฐานะผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ และปลัดอำเภอ ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการให้ข้อมูลและรายงานความเคลื่อนไหวปัญหาอุปสรรคต่างๆ ให้ทราบเพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขให้ป็นประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและท้องถิ่นต่อไป

6. การพ้นจากตำแหน่งของกำนัน

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 มาตรา 31 ได้กำหนดให้ กำนัน ต้องออกจากตำแหน่งด้วยเหตุใด เหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

6.1 เมื่อต้องออกจากผู้ใหญ่

6.2 ได้รับอนุญาตให้ลาออก

6.3 ขุดตำบลที่ปกครอง

6.4 เมื่อข้าหลวงประจำจังหวัดสั่งให้ออกจากตำแหน่ง เพราะพิจารณาเห็นว่าบกพร่องในทางความประพฤติหรือความสามารถไม่พอแก่ตำแหน่ง

6.5 ต้องถูกปลดหรือไล่ออกจากตำแหน่ง

การลาออกจากตำแหน่งกำนันนั้นให้ออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านด้วย เว้นแต่การออกตาม (2) (3) และ (4) ไม่ต้องออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน (กรรมการปกครอง)

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปว่า กำนัน คือ ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนทั้งตำบลตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 10) พ.ศ.2542 และในปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ.2551 กำหนดให้คัดเลือกกำนันจากผู้ใหญ่บ้านในตำบลโดยผู้ใหญ่บ้านในตำบลเป็นผู้เลือกผู้ใหญ่บ้านขึ้นมา 1 คน เป็นกำนัน ซึ่งเปรียบได้ว่ากำนันมาจากการเลือกตั้งของราษฎรในตำบลเหมือนเดิมเพราะผู้ใหญ่บ้านมาจากการเลือกตั้งของราษฎรในหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่เป็นตัวแทนราษฎรเลือกกำนันขึ้นมาปกครองตำบล กำนันมีอำนาจหน้าที่ในการปกครองดูแลราษฎรที่อยู่ภายในตำบลของตน ตามที่กฎหมายกำหนด โดยรับข้อร้องเรียนของราษฎรภายในตำบลนำเสนอต่อทางราชการ การรับข้าราชการมาแจ้งประกาศให้ราษฎรในตำบลทราบ ซึ่งจากอำนาจหน้าที่ของกำนันที่ดังกล่าวมาจะเห็นว่ากำนันจะต้องติดต่อประสานงานและให้ความร่วมมือกับทุกหน่วยงานของทางราชการที่เข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่ตำบลและเป็นตัวแทนของราชการส่วนภูมิภาคในการประสานความร่วมมือด้านต่างๆ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย โดยเป้าหมายหลักคือการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับราษฎรในตำบลของตน

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ความหมายของความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

กู๊ด (Good. 1973 : 339 ; อ้างใน ฌีวูดี เพียงเขต. 2550 : 8) ให้คำจำกัดความว่า
 ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อการตัดสินใจ ความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์
 หรือซึ่งนำหนักความถูกต้องหรือไม่

อุทัย หิรัญโค (2519 : 80) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นของคนมีหลายระดับ
 กล่าวคือ ความคิดเห็นอย่างผิวเผิน ความเห็นอย่างลึกซึ้ง ความคิดเห็นที่เป็นทัศนคติเป็นความ
 คิดเห็นอย่างลึกซึ้งและเป็นความคิดเห็นติดตัว

ปทานุกรมสังคมวิทยา ฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน (2532 : 246) ได้บัญญัติคำว่า
 ความคิดเห็น ซึ่งตรงกับคำว่า opinion ในภาษาอังกฤษไว้ว่า หมายถึง

1. ข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดเห็นประกอบ ถึงแม้
 จะได้ไม่อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยัน ได้เสมอไปก็ตาม

2. ทัศนหรือประมาณการเกี่ยวกับเนื้อหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

3. คำแถลงที่ยอมรับนับถือกันว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อปัญหาที่มี ผู้นำมา
 ขอปรึกษา คำว่าความคิดเห็นมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าเจตคติ ซึ่งอธิบายไว้ว่าแนวโน้มที่
 บุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มา และกลายเป็นแบบอย่างในการแสดงปฏิกิริยาสันับสนุนหรือเป็น
 ปฏิปักษ์ต่อบางอย่างหรือต่อบุคคลบางคน

บุญเรือง ขจรศิลป์ (2534 : 78) กล่าวว่าความคิดเห็นหมายถึง การแสดงออก
 ทาง วาจาของเจตคติการที่บุคคลกล่าวว่าเขามีความเชื่อ หรือความรู้สึกอย่างไร เป็นการแสดง
 ความคิดเห็นของบุคคล ดังนั้นการวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

จากความคิดเห็นของนักวิชาการ สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึง
 ความรู้สึก ทัศนคติ ความเชื่อของแต่ละบุคคลที่มีต่อบุคคล เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม
 โดยมีพื้นฐานมาจากความรู้ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมทั่วไป ของบุคคลนั้น ๆ โดยไม่มี
 หลักเกณฑ์ที่แน่นอน

2. ประเภทของความคิดเห็น

ประเภทของความคิดเห็น มีนักวิชาการได้แบ่งไว้ดังนี้

เรมเมอร์ (Remmer. 1954 : 6-7; อ้างใน ประเสริฐ ลายโก. 2551 : 9) กล่าวว่า

ความ คิดเห็นมี 2 ประการ คือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด - เชิงลบสุด (Extreme opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive content) การมีความเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่นนี้ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ขอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย จากความคิดเห็นของนักวิชาการ สรุปได้ว่า ประเภทของความคิดเห็นสามารถแบ่งได้เป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ ความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ และความคิดเห็นที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจ

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละคนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแม้เป็นเรื่องเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไปและอาจแตกต่างกันออกไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาจนอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น ได้มีนักวิชาการเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นดังนี้

จำเรียง ภาวิจิตร (2536 : 248-249) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นว่าขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคมในหลายประการ คือ

1. ภูมิหลังทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้เยาว์กับผู้สูงอายุ ชาวเมือง กับชาวชนบท เป็นต้น

2. กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่คนเราจะคบค้าสมาคมกับใคร หรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้แก่ผู้ใด หรือการกระทำที่ดำเนินถึงอะไรบางอย่างรวมกันหรืออ้างอิงกันได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสมาคมเดียวกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

3. กลุ่มกระตือรือร้นหรือกลุ่มเฉื่อยชา หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นพิเศษอันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ไม่ว่าจะให้คล้อยตามในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตามในทางตรงกันข้ามกลุ่มเฉื่อยชาที่จะไม่มีอิทธิพลต่อสมาชิกมากนัก

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล โดยตรง เช่น เพศ อายุ รายได้ และปัจจัยสภาพแวดล้อม คือปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล โดยอ้อม เช่น สื่อมวลชน กลุ่มที่เกี่ยวข้อง และสิ่งเร้า

4. การวัดความคิดเห็น

การวัดความคิดเห็น มีดังนี้

เบสท์ (Best. 1977 : 171 ; อ้างใน ประเสริฐ ทยโย. 2551 : 13) กล่าวว่า การวัดความคิดเห็นโดยทั่ว ๆ ไป ว่าจะต้องมีองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ บุคคลที่จะถูกวัดสิ่งเร้าและมีการตอบสนองซึ่งจะออกมาในระดับสูงต่ำ มากน้อย วิธีวัดความคิดเห็นนั้น โดยมากจะใช้ตอบสนองแบบสอบถามและการสัมภาษณ์โดยให้ผู้ที่จะตอบคำถามเลือกตอบแบบสอบถามและผู้ถูกวัดจะเลือกตอบความคิดเห็นของคนในเวลานั้นการใช้แบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็นนั้นใช้ในการวัดแบบลิเคิร์ท โดยเริ่มด้วยการรวบรวมหรือการเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวกับความคิดเห็นจะต้องระบุให้ผู้ตอบตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดให้ ซึ่งข้อความแต่ละข้อความจะมีความคิดเห็นเลือกตอบออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนขึ้นอยู่กับข้อความว่าเป็นไปในทางเดียวกัน (เชิงนิยมนหรือไม่นิยมน) เป็นข้อความเชิงบวก (Positive) หรือข้อความเชิงลบ (Negative)

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1986 : 69 ; อ้างใน ณัฐวุฒิ เพียงเกต. 2550 : 11) กล่าวว่า เราสามารถวัดความคิดเห็น ได้โดย

1. ใช้การสังเกตโดยการสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกมาในด้านต่าง ๆ
2. ใช้การสัมภาษณ์ โดยถามคำถามว่าชอบอะไร ไม่ชอบอะไร สนใจเรื่อง อะไร
3. ใช้การสนทนาโดยการศึกษาเรื่องที่ชอบสนทนา การสนทนาจะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจของคนเหล่านั้น
4. ศึกษาจากข้อเขียนจากสมุดบันทึกประจำวัน จดหมาย ว่าเกี่ยวกับเรื่องอะไรข้อเขียนจะเป็นการสะท้อนถึงความสนใจได้เป็นอย่างดี เช่น เกี่ยวกับการสนทนา
5. โดยการสอบถามถึงความปรารถนา

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวัดความคิดเห็นจะต้องมีองค์ประกอบอยู่ 3 อย่าง บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และการตอบสนอง ส่วนวิธีที่ใช้ในการวัด ได้แก่ การตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ ศึกษาจากข้อเขียนสมุดบันทึก เพื่อให้บุคคลแสดงออกถึงความคิดเห็นต่อสิ่งเร้า

แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร

แนวคิดและทฤษฎีการบริหารถือว่า มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งได้มีนักวิชาการได้กำหนดแนวคิดและทฤษฎีในการบริหารไว้หลากหลาย สำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานที่เหมาะสมกันแต่ละยุคสมัย ดังนี้

1. กระบวนการบริหารของ ลูเธอร์ กุลลิค และ ลินคอล์น เฮอร์วิก (Luther H. Gulick & Lyndall Urwick) ได้สรุปกระบวนการบริหารไว้ใน Paper on the Science of Administration ในปี 1973 ว่าหลักเกี่ยวกับหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายบริหาร (Chief Executive) หัวหน้าฝ่ายบริหารมีหน้าที่และบทบาททางการบริหารอยู่ 7 ประการ คือ การวางแผนการจตุการ การบรรจุ การสั่งการ การประสานงาน การรายงานและงบประมาณ หรือที่นิยมเรียกสั้นๆ ว่า POSDCORB ซึ่งหมายถึง (พิทยา บวรวัฒนา. 2546 : 42)

1.1 การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายล่งหน้าและวิธีการต่างๆ ที่จะให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

1.2 การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้างอำนาจอย่างเป็นทางการภายในองค์การ เพื่อเป้าหมายที่วางไว้ในแผนสามารถบรรลุผล โดยมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 การสั่งการ (Directing) หมายถึง หัวหน้าฝ่ายบริหารต้องเป็นผู้นำองค์การมีหน้าที่ในการตัดสินใจและนำการตัดสินใจมาเปลี่ยนเป็นคำสั่งและคำแนะนำ

1.4 การบรรจุ (Staffing) หมายถึง การบรรจุและแต่งตั้ง รวมตลอดถึงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และจัดเตรียมบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

1.5 การประสานงาน (Co-ordinating) หมายถึง เป็นหน้าที่ ที่สำคัญในการประสานส่วนต่าง ๆ ของงานให้เข้ากันด้วยดี

1.6 การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานความเคลื่อนไหวต่างๆ ขององค์การให้ทุกฝ่ายทราบ

1.7 การงบประมาณ(Budgeting) หมายถึง หน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการ
งบประมาณการวางแผนและควบคุมงบประมาณ

2. แนวคิดการบริหาร PDCA ของเอ็ดวาร์ดส์ เดมมิ่ง (Edwards W. Deming.)
เดมมิ่ง เป็นปรมาจารย์ทางด้านการบริหารคุณภาพ PDCA เป็นเทคนิคในการแก้ปัญหาหรือ
ปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น โดยช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถคิดปรับปรุงงานอย่างเป็นระบบ
วงจร PDCA ที่สมบูรณ์นั้นจะต้องหมุนไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหมายถึง การ
ปรับปรุงโดยไม่มีที่สิ้นสุด PDCA มีรายละเอียด ดังนี้ (ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. 2540 : 142-143)

Plan (การแผน) หมายความว่ารวมถึง การกำหนดเป้าหมาย / วัตถุประสงค์ในการ
ดำเนินงานวิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายในการวางแผนจะต้อง
ทำความเข้าใจกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นไปตามนโยบาย
วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันหรือเกณฑ์
มาตรฐานต่างๆ ไปพร้อมกันด้วยข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานนี้จะช่วยให้การวางแผนมีความ
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะใช้เกณฑ์ในการตรวจสอบได้ว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้
ระบุไว้ในแผนหรือไม่

Do (ปฏิบัติ) หมายถึง การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ไว้กำหนดไว้ ซึ่งก่อนที่
จะปฏิบัติงานใด ๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่างๆ ของสภาพงานที่เกี่ยวข้องเสียก่อน
ในกรณีที่เป็นงานประจำที่เคยปฏิบัติหรือเป็นงานเล็กน้อยใช้วิธีการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเอง แต่ถ้าเป็นงานใหม่หรืองานใหญ่ที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก อาจต้องจัดให้มีการ
ฝึกอบรมก่อนที่จะปฏิบัติจริงการปฏิบัติจะต้องดำเนินการ ไปตามแผน วิธีการและขั้นตอนที่ได้
กำหนดไว้และต้องรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ไว้ด้วยเพื่อใช้เป็น
ข้อมูลในการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

Check (ตรวจสอบ) เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตาม
แผนหรือไม่ มีปัญหาเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานหรือไม่ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญ เนื่องจากการ
ดำเนินงานใด มักจะเกิดปัญหาแทรกซ้อนที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนอยู่เสมอ
ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงาน การติดตาม การตรวจสอบและ
การประเมินปัญหา จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการทำงานควบคู่ไปกับการดำเนินงาน เพื่อจะได้ทราบ
ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานต่อไป ในการตรวจสอบและ
การประเมินการปฏิบัติงาน จะต้องตรวจสอบด้วยการปฏิบัติ นั้น เป็นไปตามมาตรฐานที่
กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของงาน

Act (การปรับปรุง) เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำการตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขแบบเร่งด่วนเฉพาะหน้าที่หรือการค้นหาการกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิม เมื่อมีการดำเนินงานตามวงจร PDCA ในกรอบใหม่ ข้อมูลที่ได้รับจากการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้ด้วย

การบริหารงานในระดับต่างๆ ทุกระดับตั้งแต่เล็กที่สุด คือ การปฏิบัติงานประจำวันของบุคคลคนหนึ่ง จนถึงโครงการในระดับใหญ่ที่ต้องใช้กำลังคนและเงินงบประมาณจำนวนมากย่อมมีกิจกรรม PDCA เกิดขึ้นเสมอ โดยมีการดำเนินกิจกรรมที่ครบวงจรบ้าง ไม่ครบวงจรบ้าง แตกต่างกันตามลักษณะงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในแต่ละองค์กรจะมีวงจร PDCA อยู่หลาย ๆ วง วงใหญ่ที่สุด คือ วงที่วิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ขององค์กรเป็นแผนงาน (P) แผนงานวงใหญ่สุดนี้อาจครอบคลุมระยะเวลาต่อเนื่องกันหลายปี จึงจะบรรลุผลการผลักดันให้วิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ขององค์กรปรากฏเป็นจริงได้จะต้องปฏิบัติโดยนำแผนกลยุทธ์มากำหนดให้เป็นแผนการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานต่างๆ ขององค์กร แผนการปฏิบัติงานประจำปีจะก่อให้เกิดวงจร PDCA ของหน่วยงานขึ้นใหม่หากหน่วยงานมีขนาดใหญ่ มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องจำนวนมากก็จะต้องแบ่งกระจายความรับผิดชอบไปยังหน่วยงานต่างๆ ทำให้เกิดวงจร PDCA เพิ่มขึ้นอีกหลายๆ วง โดยมีความเชื่อมโยงและซ้อนกันอยู่ การปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งหมดจะรวมกันเป็น (D) ขององค์กรนั้น ซึ่งองค์กรจะต้องทำการติดตามตรวจสอบ (C) และแก้ไขปรับปรุงจุดที่เป็นปัญหาหรืออาจต้องปรับแผนใหม่ในแต่ละปี (A) เพื่อให้วิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์นั้นปรากฏเป็นจริงและทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีจำนวนน้อย ผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลเพิ่มเติม ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการดำเนินงานที่เหมือนกัน ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

เรวัต สมบัติทอง (2546 : 86) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ต

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
 ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ตที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็น โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ชาฤทธิ์ ชัยพิสุทธิ์สกุล (2546 : 80) ได้ศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการ และลูกจ้างประจำในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 88 คน พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง
 เปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้และระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน พบว่า ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และแต่ละองค์ประกอบของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามที่มีอายุ และระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ส่วนข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามที่มีเพศ รายได้ วุฒิการศึกษาและสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยรวม และในแต่ละองค์ประกอบ ไม่แตกต่างกัน

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2547 : 86) ได้ประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่าด้านปัจจัย (Inputs) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนใหญ่จำนวน 38 แห่ง (ร้อยละ 50.66) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำลักษณะของประชาชนองค์การบริหารส่วนจังหวัดใหญ่ จำนวน 58 แห่ง (ร้อยละ 77.33) มีประชาชนที่ให้ความสนใจต่อการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมของประชาชน องค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่งการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ ด้านกระบวนการ (Processes) ความพึงพอใจของประชาชนองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 71 แห่ง (ร้อยละ 94.67) ความพึงพอใจของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ ด้านประสิทธิภาพการบริหารงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่งมีประสิทธิภาพการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง

เยวภา ถิ่นชัยภูมิ (2547 : 66) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นด้วยต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการดำเนินงาน

ด้านการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาค่านแห่งน้ำมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย โดยสรุปผลการศึกษาคั้งนี้ประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการที่จะให้พัฒนาท้องถิ่นหลาย ๆ ด้านควบคู่กันไป โดยเฉพาะการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ค่านแห่งน้ำและค่าน โครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องพัฒนาและส่งเสริมในการพัฒนามากขึ้น เพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง

วิสา นราเทียม (2547 : 85) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเห็นว่า การบริการสาธารณะค่าน โครงสร้างพื้นฐานประเภทถนนลาดยางขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สายบ้านหนองจาน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมเป็นรายค่านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับของค่านเฉลี่ย ดังนี้ค่านคุณภาพชีวิตของประชาชนค่านขึ้น รองลงมาได้แก่ ค่านการประหยัดเวลาในการเดินทางค่านการแก้ไข ปัญหาเป็น ไปอย่างรวดเร็ว และค่านการตรงกับความต้องการของประชาชน

ประสงค์ พิมพิพิทักษ์ (2548 : 96) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการค่านงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียง อำเภอมือง จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการค่านงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียง อำเภอมือง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมและรายค่านอยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ เขตที่อยู่อาศัย แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ธงชัย บุญเรือง (2548 : 78) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษาภคานลินธุ์ เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนรายค่านและโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายงาน ปรากฏว่าสภาพการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่านเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ค่านการบริหารงานวิชาการ ค่านการบริหารงบประมาณ และค่านการบริหารบุคคล

อัครเดช เสนานิกรณ์ (2549 : 112) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานของนายก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองคาย พบว่า สภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายค่าน อยู่ในระดับปานกลาง

วิสูตร จงชวณิษฐ์ (2549 : 100) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาล
บรบือ ต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า

1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีเพศ อยู่ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
การบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ ทั้งโดยรวมและรายด้านทั้ง 9 ด้าน ไม่แตกต่างกันทาง
สถิติที่ระดับ.05

พิชัย วัฒนภักดีกุล (2549 : 60) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การ
บริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม พบว่า

1. การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัด
มหาสารคาม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วน
ตำบลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน เกี่ยวกับการดำเนินงานบทบาทขององค์การบริหารส่วน
ตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมพบว่า นายกององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับ
การศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานตาม
บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม คืองบประมาณจำกัดไม่
สามารถสร้างถนนที่ได้มาตรฐานได้ทันตามความต้องการและความเดือดร้อนของประชาชน
จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น โดยรวมทุกด้าน มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนมาก

สมมาศ โขกชัยวัฒนากร (2549 : 94) ได้ศึกษาความคิดเห็นสมาชิกสภาเทศบาลต่อ
การดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขต จังหวัดมหาสารคาม พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลมี
ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขต จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 8 ด้าน
ประกอบด้วย ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ด้านการให้มีและบำรุงทางบก
ทางน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะ
มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการให้มีเครื่องใช้ในการ
ดับเพลิง ด้านการให้ราษฎร ได้รับการศึกษาและอบรม ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก

เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการและด้านการบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น โดยรวม อยู่ในระดับมากและสมาชิกสภาเทศบาลที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมไม่แตกต่างกัน

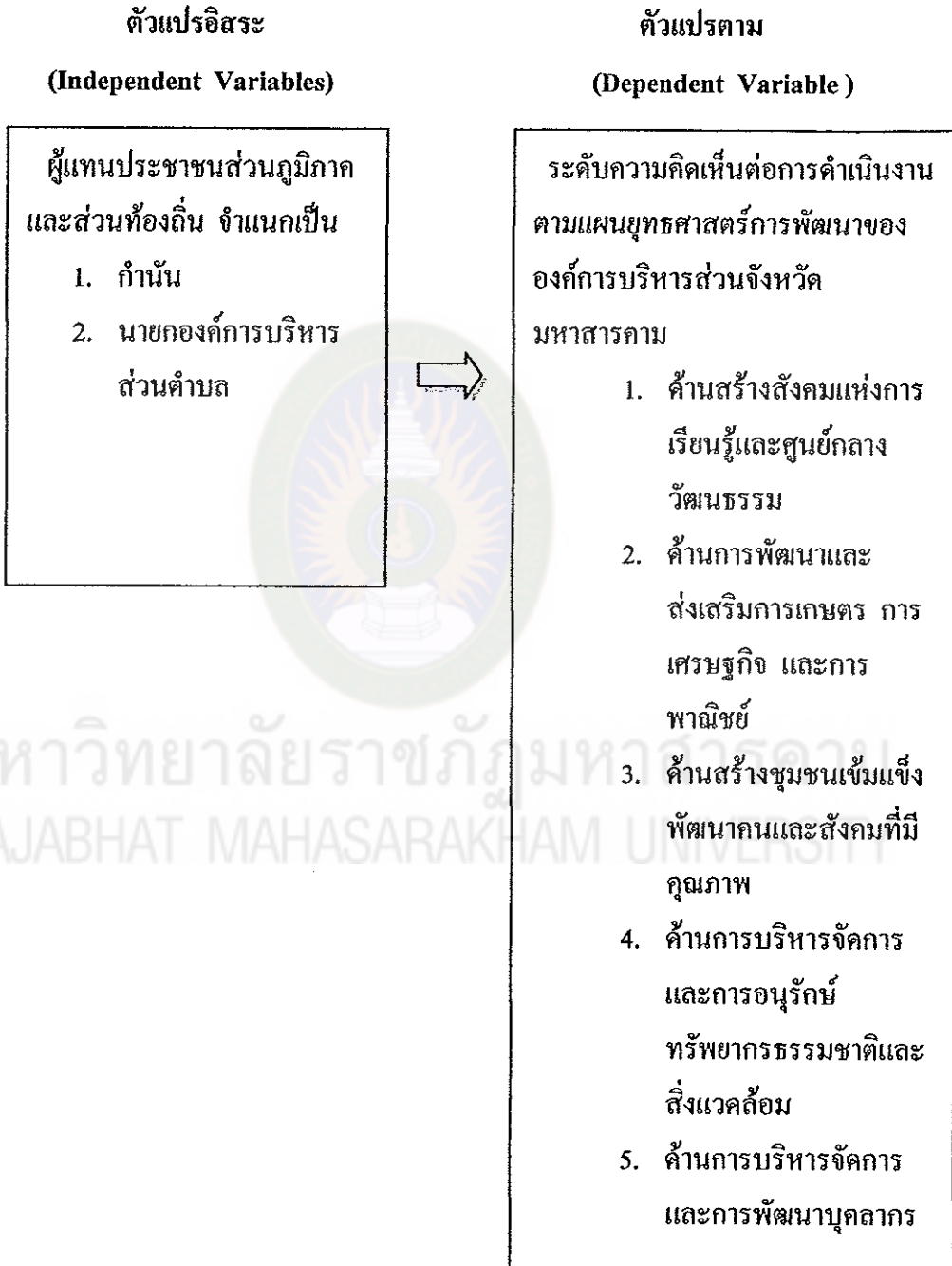
ประมวล เกศรา (2550 : 90) ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และคณะกรรมการที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

มนตรี หมวกไสว (2550 : 114) ก็ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของกำนันในจังหวัดหนองคาย พบว่า กำนันในจังหวัดหนองคาย มีความเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคายโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและรายค้านอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นของกำนันที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็น โดยภาพรวมและรายค้านแตกต่างกัน ความคิดเห็นของกำนันที่มีอายุแตกต่างกันและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็น โดยภาพรวมและรายค้าน ไม่แตกต่างกัน

สุเทพ เหนือโพธิ์ทอง (2550 : 72) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายค้าน พบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภูมิที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย